

DZIŚ W NUMERZE:

Reportaż z dnia ósmego str. 6
Cieszyńskie dusze na Warmii... str. 7
Co robić z rękami str. 9
Pejzaże Oskara Pawlasy str. 12

SOBOTA
30 PAŹDZIERNIKA 2004
NR 125
ROCZNIK LIX
CENA 6 Kč
tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

BOHUSLAV SOBOTKA ODWIEDZIŁ PODBESKIDZIE

Szkolne ministra wizyty

REGION (man) - Minister finansów RC Bohuslav Sobotka gościł wczoraj w Zaolziu. W ramach wizyty wziął udział w uroczystym otwarciu szkoły podstawowej w H. Sienkiewicza w Jabłonkowie, a także szkół w Łomnej Dolnej i Bukowcu.

Wszystkie trzy obiekty zostały w tym roku rozbudowane bądź całkowicie wyremontowane dzięki dotacjom Ministerstwa Finansów.

Chociaż lokale Polskiej Szkoły Podstawowej w Jabłonkowie przy ul. Szkolnej świecą na razie pustkami. W jednej z klas z ministrem Sobotką spotkali się gospodarze miasta oraz dyrektor szkoły i nauczyciele. Lekcje odbywają się w lokalach zastępczych, ponieważ obiekt poddawany jest remontowi. Pierwszy jego etap został zakończony. Następny cykl robót kon-

tynuowany będzie w przyszłym roku.

Obejrawszy lokale, uczestnicy spotkania wyrazili nadzieję, że odda polskim dzieciom w Jabłonkowie nic już nie będzie zakłócać nauki.

Spora dostojnych gości z ministrem Sobotką zjechało też do Łomnej Dolnej, gdzie odbyła się uroczystość otwarcia nowo wybudowanej części budynku czeskiej podstawówki. W nowych pomieszczeniach powstało przedszkole oraz kuchnia z jadalnią i sala gimnastyczna, z której korzystać będą również uczniowie polskiej szkoły i przedszkola.

W Bukowcu minister Sobotka uczestniczył w otwarciu nowej sali gimnastycznej. W godzinach popołudniowych spotkał się z przedstawicielami Huty Trzaniec, a następnie wziął udział w otwarciu zrekonstruowanego boiska przy ul. Ostrawskiej w Cz. Cieszynie, na którym rozgrywane są mecze Cieszyńskiej Ligi Futbolu.

Podczas uroczystości otwarcia nowej sali gimnastycznej w łomnej Dolnej zatańczył zespół „Torka”.
Fot. ROMAN BASELIDES

O jezuitach ekumenicznie

CIESZYN/CZ. CIESZYN (kor) - Ekumeniczne zabarwienie miała konferencja naukowa pn. „Towarzystwo Jezusowe (Jezuici) na Śląsku Cieszyńskim”, którą w czwartek w cieszyńskiej Filii Uniwersytetu Śląskiego zorganizowała Komisja ds. Stosunków Polsko-Czeskich i Polsko-Słowackich Polskiej Akademii Nauk oraz Stowarzyszenie Inteligencji Chrześcijańskiej w RC (SICH). Jak powiedział przewodniczący ww. komisji, **ks. Jan Budniak**, pragniemy dzielić się tym, co było w przeszłości, by budować później na tych fundamentach wspólną przyszłość.

Oprócz duchownych katolickich z obu stron Olzy, wśród nich m.in. ordynariusza diecezji bielsko-żywieckiej **ks. bp. Tadeusza Rakoczego** i **ks. Bogusława Steczka SJ** (do niedawna zastępcy generała jezuitów), członków władz miasta i powiatu cieszyńskiego, historyków i studentów, udział w konferencji wzięli przedstawiciele Kościołów ewangelicznych A.W. z Polski i Zaolzia. Ciąg dalszy na str. 2

Wtorek śpimy dłużej!

Następna noc będzie o godzinie dłuższa. W niedzielę 31 października o godzinie 3.00 przesuwamy wskazówki zegarków na godzinę 1.00. W ten sposób po siedmiu miesiącach rezygnujemy z czasu letniego i wracamy do czasu środkowoeuropejskiego.

W ostatnim październiku i listopada... Pora, kiedy ludzie - zarówno praktykujący chrześcijanie, jak i ateści - masowo odwiedzają groby przodków. Aby wrócić do nich pamięcią i oddać im cześć.
Fot. MAREK SANTARIUS

NA NAJWIĘKSZEJ NEKROPOLII POLSKIEJ NA MORAWACH
Hołd ofiarom II wojny

MIKÓW (mro) - W przededniu Świętych Zmarłych delegacja Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie na czele z konsulem generalnym **Andrzejem Łazrowskim** złożyła wiązanki kwiatów na największej nekropolii polskiej na Morawach - cmentarzu przy więzieniu w Mirowie. Delegacji przewodniczył poczet sztandarowy HPC oraz przedstawiciele Ruchu Politycznego „Wspólnota-Coexistentia”.

W uroczystości wzięli udział państwo **Frańczczakowie** z Ostrowa Wielkopolskiego, rodzina jednej z ofiar. Hołd zmarłym oddali także dyrektor więzienia oraz wójt gminy.

Staraniem Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie orestaurowano pomnik nagrobny z białego piaskowca, poprawiono tablicę i odnowiono części metalowe. Koszt prac nieznacznie przekroczył 50 tys. koron.

Nagrody dla GAPPY 2

NIEBORY/KROSNO (hs) - W czwartek w wieczornych godzinach wrócili do XXII Festiwalu Teatrów Dziecięcych „Puchar Uśmiechu” w Krośnie członkowie teatruku dziecięcego GAPPY z Nieborów. Na krośnieńskiej scenie zespół zagrał „Zabawy w Czerwonym Kapturkiem” na podstawie tekstu **Jana Brzechwy**.

W ramach festiwalu widzowie mogli obejrzeć dziewięć konkursowych i dwa pozakonkursowe spektakle z Polski, Ukrainy i Czech. Przedstawienia oceniała komisja artystyczna, w której zasiadał m.in. krakowski scenograf **Kazimierz Wiśniak**. Nieborowianie przywieźli, oprócz tytułowego „Pucharu Uśmiechu”, nagrodę publiczności „Radosne Oklaski” oraz wyróżnienie dla **Haliny Sikory** za reżyserię spektaklu.

Uchwała dotycząca wyborów wojewódzkich i senackich

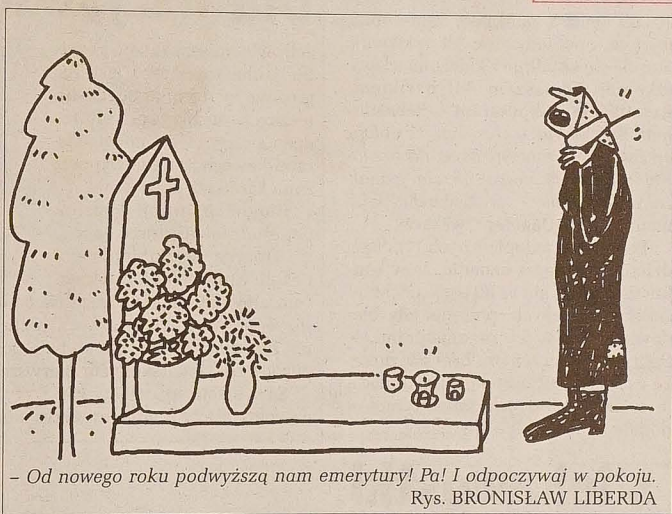
1. Rada Przedstawicieli KP apeluje do wszystkich Rodaków o liczny udział w wyborach do Samorządu Wojewódzkiego RC i Senatu RC. Każdy głos jest bardzo ważny.
2. Rada Przedstawicieli KP wyraża poparcie dla licznych polskich kandydatów - na czele ze Zdzisławem Wantulą (wicehetman) oraz Józefem Szymeczkiem (prezes KP) z listy nr 14 US-DEU.
3. Rada Przedstawicieli KP na podstawie najkorzystniejszej oceny prezentacji osiągnięć, dokońca i planów spośród wszystkich polskich kandydatów do Senatu RC - udziela poparcia panu Igorowi Petrowowi.
4. Rada Przedstawicieli KP przy podejmowaniu decyzji o poparciu, kieruje się oceną dotychczasowej pracy i osiągnięć kandydatów.

Sześć złotych par

OLDRZYCHOWICE (kor) - Prawdziwe weselne przyjęcie zorganizowały w środę po południu panie z oldrychowskiego Klubu Kobiet (pod kierownictwem **Stefanii Szputy**) dla sześciu par obchodzących jesienią złote годы. Ciąg dalszy na str. 2

Dogoda

SOBOTA - Zachmurzenie umiarkowane z przelotnymi opadami deszczu. Temperatura od 9 st. w nocy do 15 st. C w dzień.
NIEDZIELA I PONIEDZIAŁEK - Zachmurzenie umiarkowane, możliwe opady. Temperatura bez większych zmian.

- Od nowego roku podwyższą nam emerytury! Pa! I odpoczywaj w pokoju.
Rys. BRONISŁAW LIBERDA

W ostatnim numerze naszej gazety pani Łada Krumnikł nawoływała w „Hyde Parku” do czytelników, by nie szli do wyborów. Przedstawiła kilka negatywnych przykładów współczesnej polityki i stwierdziła, że wszyscy politycy są jednakowi, chodzi im o własny interes a nie o wyborców. Cieszyła się jedynie z tego, że taki pogląd może dziś swobodnie napisać na łamach „Głosu Ludu”.

Gazeta jest piśmie wszystkich Polaków, każdy ma prawo uzewnętrznić swe poglądy. Szkoda, że Pani Łada, którą bardzo szanuję i chętnie zajdę do niej na kawkę, nie zastanowiła się nad tym, że by tak wcale nie musiało być. Wszystko zależy od ludzi. Świat ma swe blaski i cienie. Nie możemy się od blasków tego świata odwracać plecami i tylko we własnych cieniach widzieć granice

własnej egzystencji. Poza tym istnieje jeszcze coś, co nazywa się odpowiedzialnością. Nie żyjemy na samodzielnej wyspie, mamy pewien obowiązek wobec przeszłości i przyszłości. My sami nie wytworzyliśmy dorobku naszego społeczeństwa.

Wybory? Iść!

Odziedziczyliśmy go po naszych ojcach i stale mamy co stracić. Nie możemy oczekiwać, że ktoś załatwi za nas Polaków nasze interesy. Czy nam się podoba, czy nie, my mamy swe interesy, mamy swoją politykę. Wszyscy wiedzą, że być mniejszością w Republice Czeskiej nie jest proste, mamy swe prawa, ale rzeczywistość, ich realizacja i dotrzymanie, to zupełnie inna historia. Nie

trzymajmy się hasła „Idźcie, zróbcie, spocznymy”. Tylko własnymi rękami możemy z pełną satysfakcją załatwić własne interesy. Jedyne, co przyjdzie samo, to upadek, nowe rzeczy nie tworzą się z pasywności. Dlatego dajmy szansę tym politykom, którzy są aktywni i swoją działalnością bronią naszych interesów. Kluczem do tego, komu oddać głos, niech będzie jego zaangażowanie publiczne, dorobek społeczny wykonany dla okręgu i korzyści, jakie spłynęły z tej działalności dla polskiej grupy narodowej.

Dlatego zachęcam do wzięcia udziału w wyborach, zachęcam do głosowania według własnego sumienia i wspierania polskich kandydatów na listach głosami preferencyjnymi.

JÓZEF SZYMECZEK
Prezes Kongresu Polaków w RC

mipa
niemiecka firma
farby • tynki • lakiery
tysiące kolorów na miejscu
Cieszyn, Stawowa 30
+48 33 479 74 75
hurtownia oraz usług budowlane

WSPÓLNOTA - COEXISTENTIA ruch polityczny **popiera**
prezes ZG PZKO ZYGMUNT STOPA osobiście **popiera**

MARIANA KUSIA
z listy wyborczej **ČSSD**

U rodaków

■ Po upływie pełowy kadencji burmistrza Cieszyńska chce wyrazić co o jego dotychczasowej działalności sądzi mieszkanicy. W najbliższym wydaniu samorządowego pisma „Widomości Rabszowe” przygotowali dla nich specjalną ankietę, w której mogą anonimowo ocenić jego pracę. Prekambiosa wyliczając odpowiednie wnioski, a wyniki ankiety podać do publicznej wiadomości.

■ W cieszyńskim Polfarbie trwa pogotowie strąkowe. Profes wywołali plany zwolnienia części zakładu. Związkowcy uzależniają dalszą formę protestu od rozmów z szefami firmy, ale pracownicy gotowi są do drastycznych działań.

■ Do niedawna cieszyńskie targowiska świeciły pustkami, jednak w ostatnim czasie nadgraniczny handel przyniósł im nieco ożywienia. Dzięki temu miasto spodziewa się zarobić w tym roku 4,2 mln zł nie samej tylko opłaty targowej.

■ Rejon tzw. Doliny Górnej Wisły (od Skoczowa po Zator) jest jednym z najbardziej wysuniętych na północ w Europie miejsc legowych siewpowników – ptaków z rodziny czaplówatych, będących w Polsce rzadkością. Siewpownik ma wierzch ciała białoszaro-czarny, spód natomiast jasny. Jego cecha charakterystyczna są białe pióra wystające z tyłu głowy. Ptaki będą mogły bezpiecznie gniazdownic, ponieważ ornitologzy umożliwili wyspę, na której mają kolonie legowa.

■ Z okazji rocznicy pontyfikatu Jana Pawła II trasa Bielsko – Wadowice przejechał pociąg pocztowy. Wielu filatelistów zbiera znaczki, koperty i kartki pocztowe związane z Janem Pawłem II. Pamiętający o kolekcjonerskich bielscy pocztowcy wydali okolicznościowe kartki pocztowe, koperty oraz naklejki. Prawie tysiąc listów i kartek pojechało z Bielska do Wadowic, drugie tyle odbyło odwrotną trasę.

■ W ub. tygodniu rozpoczęły się Bielskie Dni Psychiatrii, gorąca impreza podczas której psychiatrzy, psychologowie i terapeuci przybliżają ludzkom wspaniałą przesadami problem chorób psychicznych. Zaprezentowani mogą pogadać białki, zeznają, obraz i inne wytwory wykonane przez chorych na warształach terapii zajęciowej, wypr. kawę w prowadzonej przez nich kawiarence albo porozmawiać ze specjalistami.

■ Wisła została uznana za najpopularniejszą górską miejscowość turystyczną w Polsce. Zdecydowali o tym czytelnicy tygodnika „Sport i Turystyka”, organizującego doroczny plebiscyt rozstrzygnięty podczas międzynarodowych targów turystycznych w Poznaniu. W ciągu ostatnich lat Wisła 2 razy weszła do pierwszej 10 najpopularniejszych miejscowości górskich, w tym roku czytelnicy przyznali jej palme pierwszeństwa. W konkursie uczestniczyło 89 miejscowości.

■ Ponieważ rodzina słynnego malarza Juliana Pałata (zmarłego w 1929 r.) rozsiada jest po całym świecie, a nikt z jego bliskich nie mieszka w Bystrej, jego grobem opiekują się uczniowie miejscowego Publicznego Gimnazjum. Malarz, który spędził w Bystrej ostatnie lata swego życia, od roku jest patronem tej szkoły. Uczniowie biorą więc udział w konkursach wiedzy na jego temat. Jego twarz widnieje na sztandarze szkoły, na korytarzu szkolnym jest tablica poświęcona jego pamięci, a niektóre lekcje odbywają się w bystrzańskiej Pałatówce.

■ Nadlesnictwo Wisła, które postanowiło z powrotem zapelnic lasy Beskidu Śląskiego guszczami, rozpoczęło przed 2 lata program odnowy guszcza. Po ponad 2 latach pracy hodowców pierwsze guszcze pojechały do lasów na zboczach Baraniej Góry. To pierwszy taki przypadek w Polsce. Jeszcze w okresie międzywojennym tych pięknych, tokujących ptaków były tu setki, później z powodu polowań ptaki omal nie wyginęły. Opr. (man)

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

Niewidomi bez granic

W ub. tygodniu w Warszawie odbyła się konferencja „Niewidomi bez granic”. Wzięli w niej udział przedstawiciele organizacji społecznych z całej Polski. W ramach konferencji odbyła się także wystawa „Niewidomi bez granic” w Muzeum Historii Żydów Polskich. W ramach konferencji odbyła się także wystawa „Niewidomi bez granic” w Muzeum Historii Żydów Polskich.

Stron. Polska reprezentowała niewidomych w Warszawie. W ramach konferencji odbyła się także wystawa „Niewidomi bez granic” w Muzeum Historii Żydów Polskich.

Jest logo!

HAWIERZOW (sob) – Przyszłoroczny Festiwal Piosenki Dziecięcej w Hawierzowie ma już swoje logo. Jego autorka jest uczennicą kl. 6 PSP w Suchej Górnej **Anna Chroboczek**. Komisja artystyczna oraz organizatorów Festiwalu zwyciężył projekt wybrana spośród 150 prac, które nadeszły z 9 polskich podstawówek. Koncert finałowy PPD zaplanowano na 30 kwietnia br. eliminacje – na 2 i 3 lutego.

POLSCY UCZNIOWIE ŚPIEWALI FANTASTYCZNIE Ala w »Talencie 2004«

HAWIERZOW (sob) – Uczennica kl. 6 średzkiej PSP **Alicja Santarius** zaśpiewa w eliminacjach centralnych hawierzowskiego „Talentu 2004”. W tym tygodniu została wyłoniona spośród uczestników w najliczniejszej obszarowej kategorii śpiewaków w wieku 10-12 lat. Do półfinału, który miał miejsce w poniedziałek, Ala zakwalifikowała się wspólnie z kolegami z lewej strony **Tomaszem Młynarikiem**, **Krzysztofem Czaparkiem** i **Sebastiańcem Świątkiem**. *„Wzięłam, że chłopcy zaśpiewali fantastycznie, do finałowej piątki nie udało im się jednak zakwalifikować” – powiedziała „Gł” nauczycielka **Dagmara Ogińska**.* Popisy jej podopiecznych tym bardziej zastąpiła na urwanie, że w konkursie startowało aż 80 proc. uczniów szkół muzycznych, podczas gdy hawierzowscy klasyci są amatorami. *„Sportem zaskoczeniem było dla mnie, że większość uczestników występowała z anglojęzycznym repertuarem” – dodaje nauczycielka **Ogińska**.*

W trakcie czwartkowej konferencji rektor Filii US Halina Rusek złożyła życzenia imieninowe ordynariuszowi diecezji bielsko-żywieckiej, ks. bp. Tadeuszowi Rakoczemu. Fot. KRZYSZTOF PSZCZOŁKA

O jezuitach ekumenicznie

Dokończenie ze str. 1
Wykładów było sporo. O historii jezuitów nad Olzą mówił prezes SICH, ks. **Piotr Jerzy Badura SJ**, o dokumentach jezuitów w zbiorach Książnicy Cieszyńskiej – **Anna Rusnok**, o duszpasterskiej działalności jezuitów – ks. **Józef Kiedos**, o Towarzystwie Jezusowym w Czechowicach-Dziedzicach – ks. **Bogusław Steczek SJ**. Były wykłady o sytuacji społeczno-politycznej, Kościele luteranckim i kontrreformacji na Śląsku Cieszyńskim, jak też przyczynki poświęcone sylwetkom niektórych cieszyńskich jezuitów.

OBWODNICA DOBREJ PRZEKAZANA DO UŻYTKU Szybciej do Polski

DOBRA (mro) – Wyraźnie przyspieszył dojazd do granicy w Polskę oddanie 26 października do użytku pierwszego odcinka trasy szybkiego ruchu Frydek-Mistek – Cz. Cieszyn w miejscowości Dobra. Obwodnica Dobrej, bo o niej tu mowa, od lat była postulatem mieszkańców wioski, przez którą przechodził główny szlak komunikacyjny z głębi kraju do Polski.

Odcinek czteropasmówki długości 5,6 km został przekazany do użytku na cztery miesiące przed terminem. Od rozpoczęcia prac w lipcu 2002 roku wybudowano na nim dwa bezkolizyjne skrzyżowania, 11 mostów, kładkę dla pieszych i przejście podziemne. Droga przebiegająca wśród zabudowań jest otoczona ekranami wyciszającymi hałas.

Przekazanie pierwszego odcinka R-48 daje nadzieję, iż do trzech lat zakończą się prace na całej długości drogi, pierwszej inwestycji w RC współfinansowanej w ramach fundu-

szu ISPA UE. Koszty budowy obwodnicy osiągnęły 1,27 mld koron (z leg. ISPA 20,3 mln euro).

Senator **Emil Škrabiš** z satysfakcją uczestniczył w ceremonii otwarcia obwodnicy. *„Nareszcie ulżyło mieszkańcom Dobrej, skrócił się czas przejazdu do Polski, a Beskidy stały się trochę dostępniejsze dla turystów z Polski” – powiedział nam. – Czy przelazę się to na wzrost liczby miejsc pracy zobaczymy już po dokończeniu całej inwestycji. Teraz kłopoty czekają Trzyniec. Będzie zatykany korytarz ulicznymi. Mówiłem, że problem R-48 należy rozwiązywać całościowo, niezależnie od D-47, a nawet priorytetowo. I to się potwierdza. Dodał, że nie cierpliwie czeka na moment, w którym mógłby strzygnąć paszkę w Cieszynie przy okazji oddania do użytku całości trasy.*

Szczepionka dla lisa

REGION (wak) – W ub. poniedziałek zakończona została w lasach na terenie województwa akcja szczepienia lisów. Z dwóch samolotów zrzucały specjalne preparaty, które ma zapobiec pojawieniu się u tych zwierząt wścieklizny.

Wojewódzki lekarz weterynarii apeluje, aby jeszcze przynajmniej przez dwa tygodnie omijać leżące w lasach brunatno-zielonkawe bryki o wymiarach 4x4x1 cm o zapachu psutej ryby. W ich środku znajduje bowiem dawka szczepionki. Popraw dotknięcie kapsułki można nabyć się uczulenia, a osoby o obniżonej odporności lub przeziębione, mogą odczuwać nieprzyjemne dolegliwości. Poza tym dotknięcie przez człowieka kapsułki zwierzę już nie ruszy.

Przez trzy tygodnie nie wolno wprowadzać do lasów zwierząt mowoch. Szczepionki, jeśli nie zostaną spożyte przez zwierzęta, po trzech tygodniach zneutralizują same.

Sześć złotych par

Dokończenie ze str. 1
50 lat pożycia małżeńskiego świętowali w siedzibie ołdrzychowickiego Koła jego członkowie: **Stanisława i Jan Rusnokowie**, **Anna i Karol Haltofowie**, **Emilia i Stanisław Ruszowie**, **Anna i Karol Markowie**, **Helena i Jan Kowalczykowie** oraz **Anna i Stanisław Raszkowie**. Przemówienie okolicznościowe wygłosił prezes Koła **Wilhelm Zmęty**.

Ala Santarius w finale konkursu „Talent 2004” (25 listopada br., DK P. Bezruca w Hawierzowie) zaśpiewa polską piosenkę „Senna baśń”.

Dla wszystkich o równą szansę na życie

Zdrowie mieszkańców regionu jabłonkowskiego jest zagrożone w wyniku niedostatecznych możliwości sprawozdania szybkiego pogotowia ratunkowego (dobrze wyposażona karetka z lekarzem).

Chodzi o późne godziny popołudniowe oraz nocne, w których w Jabłonkowie i okolicy (miasto jest punktem centralnym Podbeskidzia, gdzie po dziś dzień utrzymuje się w podgórskich wioskach rozproszone osadnictwo) nie funkcjonują ani tzw. szybkie pogotowie, ani zwykłe pogotowie – lekarski dyżur pierwszej pomocy. Są sytuacje, np. wylot, zawał czy wypadek, kiedy bez natychmiastowej pomocy życie ludzkie jest zagrożone.

Wtedy często decydują minuty. Na Podbeskidziu jedyną często właśnie tych minut może zabraknąć. Szybkiego pogotowia po prostu tutaj nie ma. Chodzi przy tym o ten stosunkowo gęsto zaludnione, w dodatku liczba przebywających tutaj osób potężnie wzrasta w czasie wakacji oraz podczas sezonu narciarskiego. Tym wszystkim ludziom szybkie pogotowie jest potrzebne, trzeba je więc zapewnić.

Kierownictwo województwa morawo-śląskiego, składające się z partnerów koalicyjnych (ODS, KDU-ČS, SNK, US-DeU), o mieszkańcach odległego regionu nie pomyśla. Ci ludzie jednak muszą mieć taką samą szansę uratowania życia, jak ludność z dużych aglomeracji. Jeśli pozyskam zaufanie mieszkańców tych terenów, będę dążył do powołania w Jabłonkowie stacji szybkiego pogotowia lekarskiego. **MARIAN KU** kandydat w wyborach do samorządu województwa morawo-śląskiego

Wiekawostki

Gulasz w zagrożeniu

Władze węgierskiego resortu zdrowia poleciły sieciom handlowym wycofanie wszystkich produktów zawierających sproszonego paprykę – podstawowa przyprawa narodowej kuchni i jej czołowego danie, gulaszu. Według ministra zdrowia Jeno Racza, w sprzedawanych w większych sieciach handlowych potrawach zawierających sproszonego paprykę – zarówno słodka, jak i ostra – znaleziono aflatoxin, toksyczna substancja uszkadzająca wątrobę i system immunologiczny. Badania wykazały, że w niektórych próbkach stężenie aflatoxinu było 10-15 razy większe niż dopuszczalne.

Ministerstwo wyjaśniło, że węgierscy producenci kupowali paprykę za granicą, głównie w krajach Ameryki Łacińskiej, gdyż ubiegłoroczne jej zbiory były słabe. Podkreślono, że aflatoxin mógłby wywołać

negatywne skutki dla zdrowia, gdyby jedli się pół kilo sproszonej czarowej papryki na tydzień.

Nieugięci parafianie

W niezwykły sposób protestowali parafianie z południowawoskiej miejscowości **Anna** przeciwko decyzji władz kościelnych o przeniesieniu ich parafii z siedziby do kościoła.

Mieszkańcy **Anna** spędzili całą noc przed kościołem parafialnym, wznosząc okrzyki: **Alto Bon Giuseppe, Alto Nika!** **Przewodniczący Giuseppe** otrzymał od biskupa nakaz przeniesienia się do niedalekiej parafii w **Anna**.

Natomiast parafianie z **Anna** rozpoczęli zbieranie podpisy, mające na celu wywołanie protestu. Władze kościelne miały więc stwierdzić, że to parafianie **Anna** protestowali już miesiąc temu.

co w regionie Abruzzów, którzy zamurowali w kościele swojego księdza. W ten sposób chcieli sprzeciwić się zamknięciu miejscowego klasztoru kapucynów i wysłaniu ich proboszcza do innej miejscowości.

Mąż z billboardu

Mieszkająca w Australii **Chinka** uciekla się do nietypowego ogłoszenia matrymonialnego – wynajęła w tym celu ogromny billboard przed jednym z kin na przedmieściach Sydney.

Helen Zhou z Szanghaju powiedziała lokalnej prasie, że usiłowała znaleźć partnera przez internet, jednak przekonała się, że panowie, owszem, skłonni są umówić się na randkę, ale związać się – to już nie i nie chcą żadnych zobowiązań. Zdecydowała się zatem wynająć za 3,7 tys. dolarów billboard, na którym pod wielkim tytułem „Mąż poszukiwany” pojawił się jej anons z listą wymagań wobec kandydata: wiek do 45 lat, do-

bry stan zdrowia, niepalenie papierosów, stronięcie od alkoholu, mezozyjna rasa kaukaskiej (białej), solidnym zapleczem finansowym i poczuciem humoru.

130 żon pana Akuku

85-letni Kenijczyk **Ancutus Akuku** przyznał się do posubienia 130 kobiet. Do zapewnienia szczęścia w poligamicznej rodzinie niezbędne są „dyktatura i ciężka praca” – ujawnił w wywiadzie dla kenijskiej prasy. **Akuku** należy do plemienia **Luc**, które dopuszcza małżeństwo jednego mężczyzny z wieloma kobietami. Swą pierwszą żoną **Dinah** poślubił w 1939 r., ostatni raz związek małżeński zawarł w 1999 r. z 20-letnią wówczas **Aumą**. Kenijczyk przywiązuje dużą wagę do planowania rodziny. Żadną z żon nie miał więcej niż czworo dzieci. Z 85 kobietami rozstał się. Niektóre z nich „wyrzucił, ponieważ nie były wierne”.

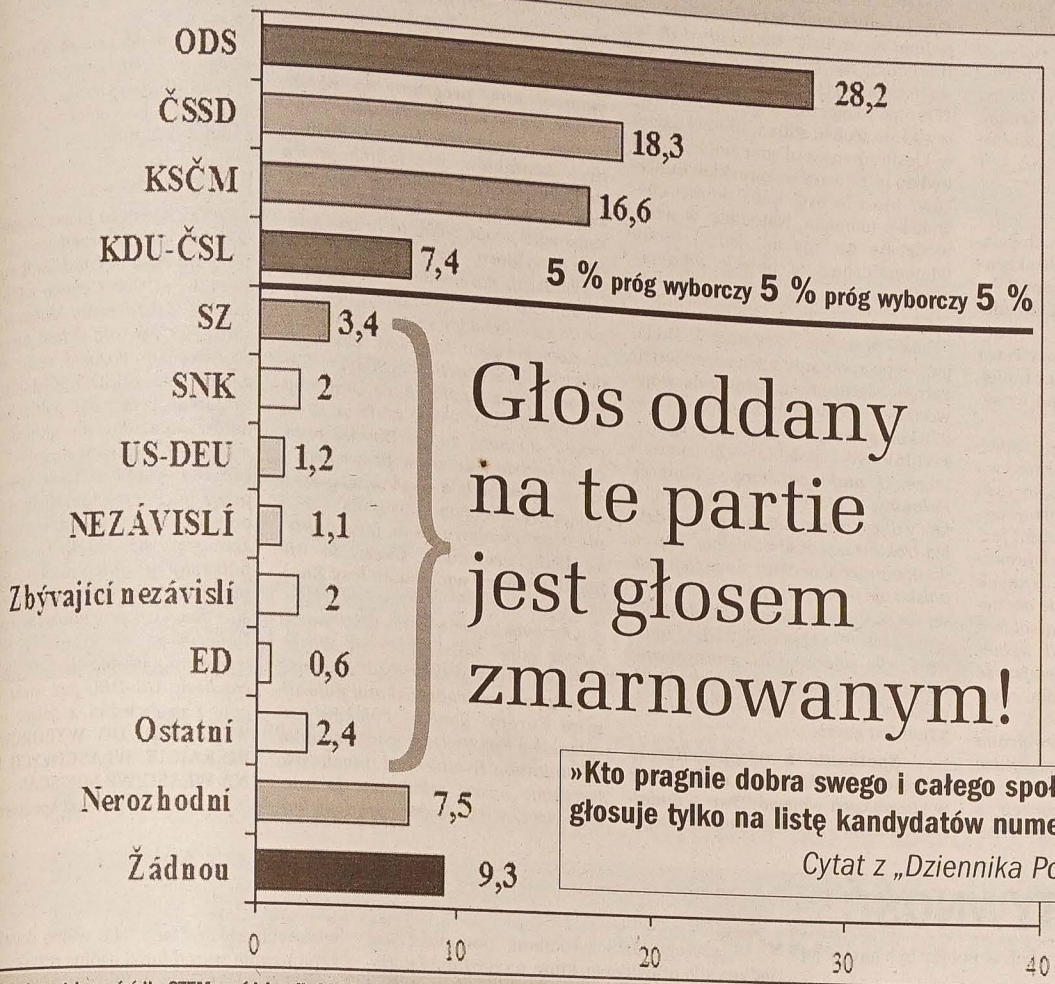
ČESKÁ STRANA
SOCIÁLNĚ
DEMOKRATICKÁ

MARIAN KUŠ

wiceburmistrz Czeskiego Cieszyna
kandydatem w wyborach do samorządu
województwa morawsko-śląskiego

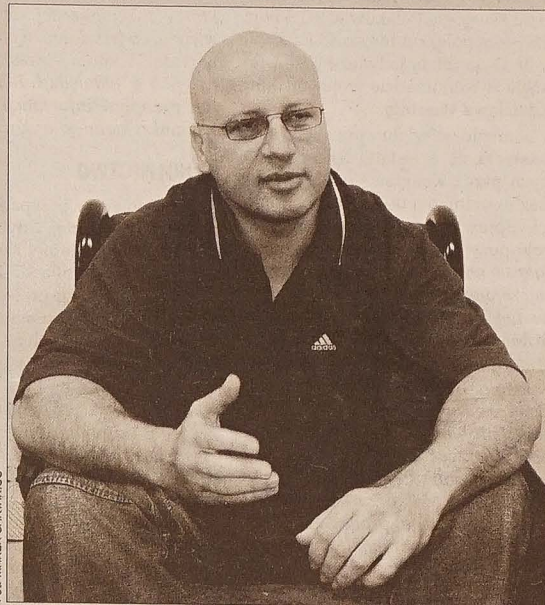
COEXISTENTIA
WSPÓLNOTA
Ruch Polityczny

Głos oddany
na te partie
jest głosem
zmarnowanym!

»Kto pragnie dobra swego i całego społeczeństwa naszego, ten
głosuje tylko na listę kandydatów numer ...«

Cytat z „Dziennika Polskiego“ z 16 maja 1935

Fot. MAREK SANTARIUS

36

GL-463

Wasz szczęśliwy wybór

Anna Konderlová
wójt gminy
Bystrzyca

Energiczna pani wójt
- doskonała senator

W 85-LECIE ŚPIEWU CHÓRALNEGO Koncert Jesienny

KARWINA FRYSZTAT (J.W.) - Z inicjatywy chóru żeńskiego „Kalina” Miejscowego Koła PZKO w Karwinie-Frysztacie odbył się w ub. sobotę w frysztackim Domu PZKO przy wypełnionej sali Koncert Jesienny. Uczczono w ten sposób 85-lecie zorganizowanego polskiego śpiewu chóralnego we Frysztacie.

W roku 1919 powstał przy I Kole Macierzy Szkolnej we Frysztacie pierwszy chór mieszany, który początkowo działał pod nazwą Chóru Młodzieży Katolickiej. W r. 1928 przy II Kole Macierzy Szkolnej powstał drugi chór mieszany, w roku 1935 zaś założony został Harcerski Chór Męski „Hejnał”. Po II wojnie światowej wznawia swoją działalność chór męski „Hejnał”, który w 1964 roku łączy się z chórem męskim „Echo” z Karwiny Kopalni w jeden zespół chóralny „Hejnał-Echo”.

Spadkobiercą międzywojennych frysztackich chórów mieszanych zostaje w r. 1947 istniejący przy MK PZKO chór mieszany „Olza”, który w r. 1958 łączy się z nowomiejским chórem mieszanym, tworząc Zespół Śpiewaczo-Muzyczny „Przyjaźń”.

Frysztacką imprezę śpiewaczą rozpoczął wyróżniony na tegorocznym Ogólnopolskim Konkursie Polskiej Pieśni Chóralnej w Katowicach chór żeński „Kalina”, który powstał przy MK PZKO w r. 1981. Pod batutą **Otokara Winklera** i przy akompaniamentie fortepianowym **Heleny Pawlas** zaśpiewał pieśni T. Sygietyńskiego, E. Fierli, J. Świdra i S. Moniuszki.

Radosny popis swoich umiejętności śpiewaczych i ludowego humoru dały zespoły „Gizdy” oraz „Dziolchy i syny z kolonije” z frysztackiej PSP, prowadzone przez nauczycieli **Urszulę Sikora**, **Bronisława Bednarza** i dyrektorkę **Jadwigę Palowską**. Obu ze-

społom akompaniowała kapela pod kierownictwem **Otokara Winklera**. Na wyróżnienie zasługują solowe popisy śpiewacze i gawędziarskie **Dorotki Bizoń**, **Joasi Wierzgoń**, **Denisa Zemana**, **Michasia Wierzgonia**, **Adasia Sikory**, **Tomasza Oreheka**, **Izabeli Brody**, **Jolanty Szwed** i **Adasia Farany**.

Chór męski „Hejnał-Echo” - po raz pierwszy pod kierownictwem **Andrzeja Szyji** i przy akompaniamentie fortepianowym **Wandy Miech** zaśpiewał wiazankę sakralnych, lirycznych i przyjemnych dla ucha pieśni.

Na zakończenie koncertu „Hejnał-Echo” i „Kalina” wykonały dwie pieśni na chór mieszany, partię solową zaśpiewała **Maria Filip**. Wiersz **Ewy Milerskiej** zarecytowała **Beata Pierchała**, konferansjerkę prowadziła **Danuta Ondruch**.

Unia w praktyce

OSTRAWA (wak) - Jeszcze przed dwoma tygodniami w sklepiku przy ul. Z. Štěpánka w Ostrawie sprzedawano ekskluzywną odzież dziecięcą i młodzieżową. Dziś, już pod innym szyldem, na którym widnieją polskie chorągiewki, można tu kupić warzywa i owoce, cukierki, wody mineralne. - *Jak ciepłe bułeczki idą krówki, ciastka, herbatki ziołowe i wody mineralne* - powiedziała nam jedna ze sprzedawczyń, pani Marta. - *Chociaż do świąt pozostało jeszcze sporo czasu, klientki pytają, czy w naszej ofercie będą również ciasteczka, po które jeszcze przed rokiem jeździły do Cieszyna. Na razie sondujemy, na co jest popyt, by w przyszłości dotychczasowy asortyment uzupełnić o nowy, atrakcyjny towar.* Chociaż nowy sklepik z „zagranicznymi” łakociami jest konkurencją dla pozostałych w okolicy, nie spotkały się sprzedawczynie z krytyką koleżanek po fachu. Jak polscy handlowcy, którzy pojawili się w czerwcu na centralnym targowisku w Ostrawie. Krytykowano ich wtedy za to, że sprzedają owoce i warzywa po zaniżonych cenach.

Cieszyn bliżej Ostrawy Poruby: polskie delikatesy „idą jak ciepłe bułeczki”. Fot. WANDA KULA

GL-501

Igor Petrov

burmistrz miasta Trzyniec

**Dobry burmistrz,
dobry senator**

- Nie chodzi mi o władzę, chodzi mi o dobro wspólne
- Więcej pieniędzy dla naszego regionu – kolejne miejsca pracy dla nas
- Mocniejszy głos Śląska Cieszyńskiego w naszym państwie

MIROSLAV PONIŠT – KANDYDAT NA SENATORA:

Sprawy regionu leżą mi na sercu

Partię ČSSD w wyborach senackich reprezentuje 43-letni **Miroslav Poništ**. Urodził się na Słowacji, po kilku latach jego rodzina przeniosła się na Zaolzie. Najpierw mieszkał w Trzyncu, później w Cz. Cieszynie, a od kilku lat w Łomnej Dolnej, gdzie prowadzi ośrodek wczasowy „Lučebník”.

Na scenę polityczną wkroczył pan w 1998 roku, wybierając partię ČSSD. Dlaczego?

Ideologia tej partii jest mi bardzo bliska. Uważam bowiem, że ma ona poczucie odpowiedzialności za wszystkich obywateli – szczególnie tych, którym potrzebna jest pomoc. Od 1998 jestem przewodniczącym miejscowej organizacji ČSSD w Łomnej Dolnej, po kilku latach zostałem wiceprzewodniczącym powiatowej organizacji ČSSD we Frydku-Místku. Niesiemy pomoc różnym stowarzyszeniom, klubom sportowym, innym przedsiębiorstwom.

Co skłoniło pana do walki o krzesło senatora?

Za swego kandydata wybrały mnie wszystkie miejscowe organizacje ČSSD w naszym obwodzie. Moim obowiązkiem jest poprawienie pozycji naszej partii, bo w dotychczasowych wyborach z mniejszym senatorem Škrabišem nasi kandydaci dwukrotnie przegrali – przed ośmioma laty Blahoňovský, a przed sześcioma Došpěl. Obaj zlekceważyli kampanię wyborczą, mimo iż byli zdolnymi politykami. Zbyt rzadko spotykali się z wyborcami, Blahoňovský zbyt dużo obiecywał sobie po związkach zawodowych, Došpěl za bardzo liczył się z poparciem przedstawicieli miasta. Zostałem zaatakowany przez media, że brakuje mi doświadczenia w polityce, czemu muszę zaprzeczyć. Uważam bowiem, że jestem bardziej doświadczony niż obaj moi poprzednicy. Kiedy miejscowe organizacje wybierały swoich kandydatów, zauważyli, że widzą za mną kawał roboty, że mam dużo siły, że godnie reprezentować nasz okręg wyborczy. Zanięli sobie ich zaufanie i mam nadzieję, że nie zawiodą ich oczekiwania. Uważam, że moje szanse wcale nie są małe.

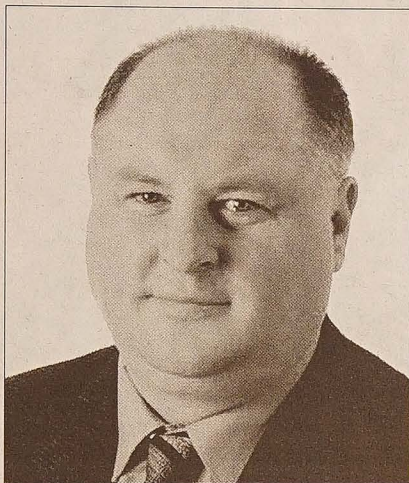
W ramach kampanii wyborczej nie tylko spotyka się pan z wyborcami...

Jak wiadomo, w wyborach senackich bierze udział niewielka liczba osób, kandydaci zatem

powinni w jakiś sposób ich motywować. Najpierw obywatele muszą wziąć udział w wyborach, a dopiero później mogą liczyć na pomoc polityków. Każdy kandydat przeprowadza kampanię wyborczą na swój sposób – niektórzy stawiają piwo, inni gulasz. Nasza kampania wyborcza, która przebiega przede wszystkim w terenie, opiera się na systemie motywacyjnym. Jeżeli zostanie senatorem, wyborcy otrzymają darmowy pobyt w ośrodku rekreacyjnym „Lučebník” w Łomnej Dolnej. Nie chodzi tylko o reklamę mojego ośrodka, ale również całej uroczącej doliny Łomnej. Obywatele często się skarżą, że polityk, który dzięki ich poparciu wygrał, właściwie nie spotyka się z nimi. My obiecujemy przyjeżdżać do nich nie tylko w trakcie kampanii, ale również w przyszłości. Uważam, że nasz region powinien być bardziej reprezentowany przez senatora niż dotychczas. Nie może być tak, że jedna trzecia mieszkańców Cz. Cieszyna albo naszego regionu wcale go nie zna. Senator powinien pomagać wójtom i burmistrzom podczas wnioskowania o dotacje oraz przy opracowywaniu projektów.

Jeżeli zostanie pan senatorem, jakich zmian na lepsze mogą się spodziewać mieszkańcy naszego regionu?
Zmian byłoby bardzo dużo. Martwi mnie np. sieć komunikacyjna, szczególnie w Jabłonkowskiem. Mieszkańcom Podbeskidzia utrudnia życie wzmagający się ruch kołowy na prowadzącej przez Jabłonków drodze międzynarodowej I/11. Usiłujemy zatem o przyspieszenie budowy obwodnicy.

Zmianami objąłbym również rolnictwo. Ponieważ grunty na Podbeskidziu nie są tak urodzajne jak na Morawach Południowych, a wydajność zbiorów obniżana jest przez suszę albo nadmierną ilość opadów, nasi rolnicy powinni powrócić do hodowli owiec i bydła na większą skalę. Warunki do hodowli są w Beskidach wręcz idealne, byłoby przyczyni się bowiem do zachowania charakteru krajobrazu. Hodowcom znowu powinna opłacać się sprzedaż owczej wełny i mięsa. Martwią mnie również walczące o przeżycie małe przedsiębiorstwa, którym brakuje pieniędzy na reklamę. Senator powinien pomagać im w promocji ich produk-

tów i usług. Chciałbym przyczynić się do powstania strefy przemysłowej w halach produkcyjnych dawnego zakładu Elektro Praga Hlinsko. Obecnie działa tutaj kilka mniejszych firm, które zatrudniają pracowników, propagują swoje produkty praktycznie bez jakiegokolwiek pomocy ze strony państwa. Stopa bezrobocia na Podbeskidziu jest wysoka a małe zakłady, tak bardzo charakterystyczne dla naszego regionu, powinny ją obniżyć. Poza tym popieramy również rozwój inwestycji ekologicznych, takich jak budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji oraz powszechnej segregacji odpadów. Jeżeli zostanie senatorem, będę pracował na korzyść naszego regionu, ponieważ czuję się odpowiedzialny za stopę życiową jego mieszkańców.

Od kilku lat działa pan w branży turystycznej, prowadząc ośrodek wczasowy „Lučebník” w Łomnej Dolnej. Jak pan ocenia poziom turystyki w Beskidach?

Uważam, że nasza część Beskidów jest za mało rozpropagowana, czego nie można powiedzieć o okolicach Frydlantu czy Ostrawicy. To jest powodem ubytku turystów, szczególnie gości z Polski, którzy jeszcze przed kilku laty częściej do nas przyjeżdżali. Klientela jest coraz bardziej

wymagająca, a administratorom ośrodków brakuje pieniędzy na unowocześnianie swoich obiektów. Kilka ośrodków co prawda oferuje już pełny komfort, ale większość ciągle jeszcze nie posiada basenów, saun oraz innych atrakcji wypoczynkowych. Sporo pracy w tej dziedzinie wykonują władze Mostów koło Jabłonkowa, realizując duże projekty w dziedzinie sportów zimowych. Chcemy wspierać również rozwój agroturystyki, by turyści mogli oglądać pasące się stada, przejechać się bryczką albo podziwiać okolice z grzbietu konia. Dla mieszkańców miast agroturystyka jest bardzo atrakcyjna. Jestem przekonany, że w ten sposób ulegnie poprawie stosunek mieszkańców miast do przyrody. Człowiek, który kocha zwierzęta, kocha również ludzi. Uważam, że turystyka jest przyszłością naszego regionu. Im więcej będzie przyjeżdżać turystów, tym wyższy będzie dochód dla regionu, powstaną również nowe miejsca pracy.

Czy jest jeszcze coś, czym chciałby pan przekonać wyborców, by zagłosowali właśnie na pana?

Jeżeli wiem, że coś jest dobre, ambitnie o to walczę. Uważam, że do tej pory udało mi się zrealizować wszystkie moje dobre pomysły – na razie odnoszę sukcesy zarówno w polityce, jak i w pracy zawodowej. Każdy polityk, także senator, powinien być otoczony zespołem współpracowników, którzy mają do niego zaufanie. W ten sposób wiele może zdziałać. Myślę, iż nie tylko taki zespół posiadam, ale wykorzystuję również swoją mocną stronę – zdolność komunikacji. Udało nam się bowiem przekonać posła Radima Turka, by lobbował za naszym wnioskiem o 11-milionową dotację na rozbudowę szkoły podstawowej w Łomnej Dolnej. Prace przebiegły sprawnie i przed kilkoma dniami odbyła się kołaudacja nowej części budynku. Władzom Łomnej Górnej pomogliśmy uzyskać dotację 2,35 mln Kč na budowę kempingu. Tego typu inwestycji powinno być w naszym regionie znacznie więcej. Mogę również o sobie powiedzieć, że posiadam poczucie odpowiedzialności, a poza tym jestem związany z tutejszym regionem. Podczas kampanii wykazałem się jego dobrą znajomością – jego sprawy leżą mi na sercu. (Wywiad sponsorowany, GL-499)

HANSA MEMLINGA »SĄD OSTATECZNY«

Reportaż z dnia ósmego

„Sąd Ostateczny“ Hansa Memlinga, eksponowany w Muzeum Narodowym w Gdańsku, to wyjątkowe dzieło malarskie, jako jedno z niewielu próbujące odpowiedzieć na pytania o sens życia, śmierci, opowiadające o potędze wiary i opoce Kościoła. Hans Memling snuje w nim wizję nie tyle końca świata, ile dnia ósmego, w którym spotyka się początek i koniec dziejów Zbawienia.

Centralne miejsce tryptyku zajmuje Chrystus – Król Nowego Przymierza. Spoczywa na tęczy – tronie – symbolizującej miłosierdzie Boże. W Chrystusie bowiem wypełnione zostały obietnice Starożytności. Jego stopy spoczywają na złotej kuli, symbolizującej Ziemię lub wszechświat, zgodnie ze słowami Izajasza: *Niebo stolicą moją, ziemia podnóżkiem stóp moich.*

Chrystus odziany jest w czerwoną szatę, która podkreślając jego królewską godność wskazuje na cel jego posłannictwa – zbawienie świata. Zbawiciela, Pana Czasów określa Apokalipsa w sposób jasny: *Jam jest Pierwszy i Ostatni, i żyjący. Byłem umarły, a oto jestem żyjący na wieki wieków i mam klucze śmierci i otchłani.* Mistrz z Brugii wpisuje wydarzenia pasyjne w ciału Chrystusa, zaś Arma Christi unoszone przez aniołów przypominają przewyżczenie grzechu i zła.

Za tronującym Chrystusem widoczna jest złota poświata o trzech kręgach. W średniowieczu złoto zastępowało światło, zaś światło utożsamiano z Bogiem. Za postacią Chrystusa mamy więc przedstawienie nie tylko nieba, ale i symboliczne wyobrażenie całej Trójcy Świętej w postaci świetlistych kręgów.

Wokół Chrystusa Memling usadził 12 apostołów, ławników Niebieskiego Trybunału. To dzięki ich pracy Kościół, który stanowią, ogarnął cały świat i przy ich pomocy pielgrzymuje do Niebieskiego Jeruzalem.

Na lewej stronie tryptyku widzimy św. Piotra, gdy po raz ostatni sprawuje władzę kluczy, witając zbawionych podążających po kryształowych schodach do bramy Raju.

Brama to symboliczny obraz Kościoła. W ewangelii św. Jana czytamy: *Ja jestem bramą. Jeśli ktoś wejdzie przeze mnie, będzie zbawiony.* Średniowieczna teologia zakładała, iż tylko przez Kościół dostępne jest zbawienie.

Przez wrota późnogotyckiej katedry wstępują do Raju hierarchowie Kościoła. Podążają za Papieżem – jako władzą najważniejszą na ziemi. Nagie ciała zbawionych ubierane są przez anioły w barwne szaty, utkane ze sprawiedliwości ich ziemskiego postępowania.

Oczekujący na kryształowych schodach stąpają wśród bujnej trawy i symbolicznych kwiatów – fiołków (pokora i życie ascetyczne), stokrotek (skromność) czy orlika (cierpienie). Przechodzą obojętnie wśród dóbr doczesnych – drogich kamieni polskujących czerwienią, szafirem, białą i zielenią – diamentami (symbolizującymi odwagę i mężne znoszenie cierpienia, pojmowanymi jako antidotum na pokusy), rubinami (miłość i ofiara) i perłami (czystość duszy).

Sama brama Raju w myśl koncepcji Memlinga opowiada o dziejach Zbawienia. Mistrz rozpoczyna swoją opowieść o tym dziele „niezauważalnie“, tak jak i niezauważalne było dla ludzi Zwiastowanie. Maria i Archanioł Gabriel są przedstawieni na haftowanym kapturze kapy zbawionego biskupa ubieranego w białą mitrę przez jednego z aniołów. Powyżej w tympanonie bramy artysta umieszcza płaskorzeźbę stworzenia Ewy. Snuje tak opowieść o niepodważalnym znaczeniu Maryji jako matki Bożej i duchowej matki członków Kościoła Chrystusowego, a także o jej zasługach w otwarciu „zatrzaśniętych“ przez grzech pierworodny Ewy drzwiach Raju.

W środkowej części tryptyku Archanioł Michał waży

na szalach ostateczne losy ludzkie, ocenia ich ziemską wędrówkę, ich zaangażowanie po stronie dobra czy zła. Powstałych z grobów sprawiedliwych, którzy osiągnęli pełnię łaski (wg św. Augustyna) i na skutek tego cięża ku ziemi kieruje do Raju. Dusze próżne i złe są lekkie. Te są strącane w piekielną otchłań.

Czeka już tam na nie żar ognia i diabły z kręconymi rogami, ogonami, ptasimi szponami, dziobami. Diabły upodobniają się do owadów drapieżnych, zwierząt nocnych (których w średniowieczu obawiano się ze względu na czarną magię). Są więc diabły ze skrzydłami nietoperza czy „rozpustnym“ pyskiem dzika, jest też rudy niedźwiedź symbolizujący brak umiaru w jedzeniu i piciu oraz diabeł z pyskiem małpy utożsamianej wtedy z całym szeregiem grzechów od plotkarstwa po nieczystość. Jest też diabeł z pawim ogonem – symbolem pychy. To pycha właśnie strącała w piekło nieposłuszne anioły. Ten wspólny rodowód aniołów i diabłów jest mocno zaakcentowany w dziele Memlinga.

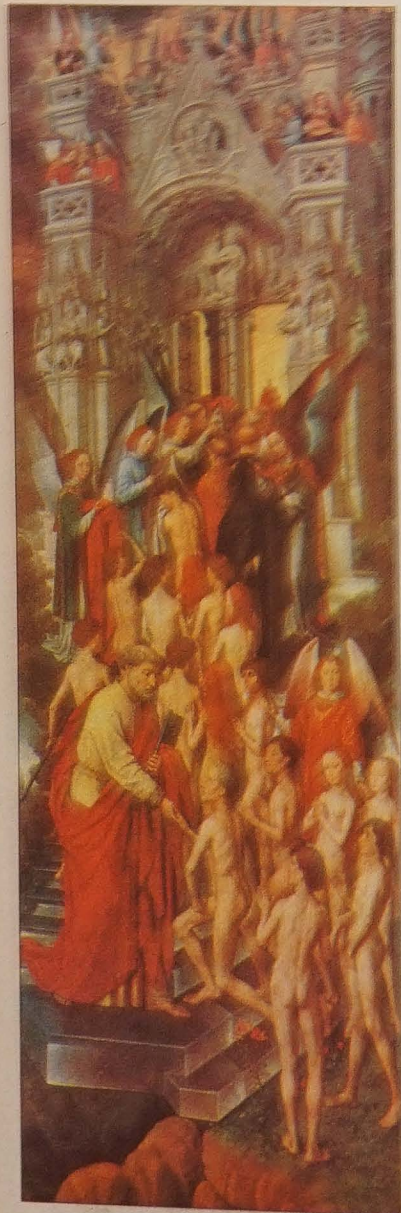
Artysta przedstawiając teologiczne przesłanie, jakby relacjonował nam drobiazgowo obraz swojego świata. Nie dostrzegamy zasadniczych dysproporcji między liczbą zbawionych a potępionych. Są tam ludzie różnych stanów i ras (nawet murzyni).

Mistrz pędzla najbardziej eterycznie przedstawił postać Ducha Świętego. Jego obecność – szczególnie obecność w Kościele – akcentują kwiaty zrucane na grupę zbawionych. Zwyczaj sypania kwiatów na wierzchołkach z empor kościołów wiązał się z liturgią uroczystości zstąpienia Ducha Świętego. Kwiaty oznaczały rozlewanie jego 7 darów: bojaźni Bożej, pobożności, siły, rady, wiedzy, roztropności, mądrości – jak to ujmował Tomasz z Akwinu. W ołtarzu Memlinga anioł zrzuca różnorodnie wielobarwne kwiaty. Jest ich siedem rodzajów. Przeważają czerwone – symbole miłości i ognia.

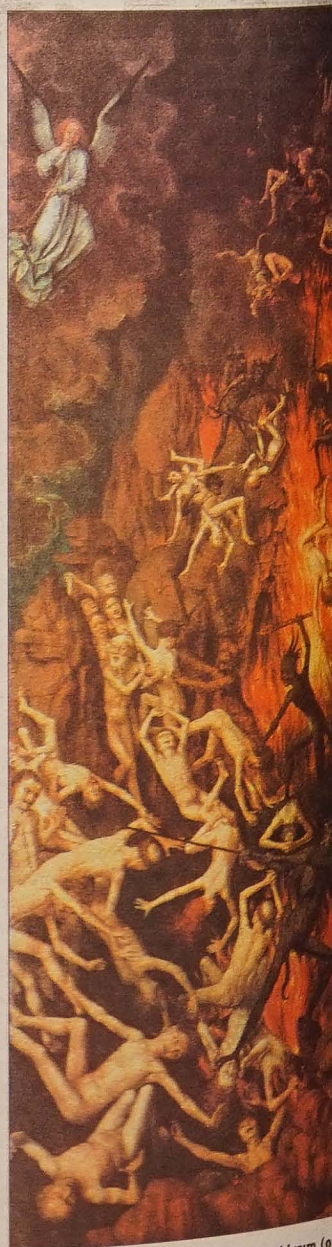
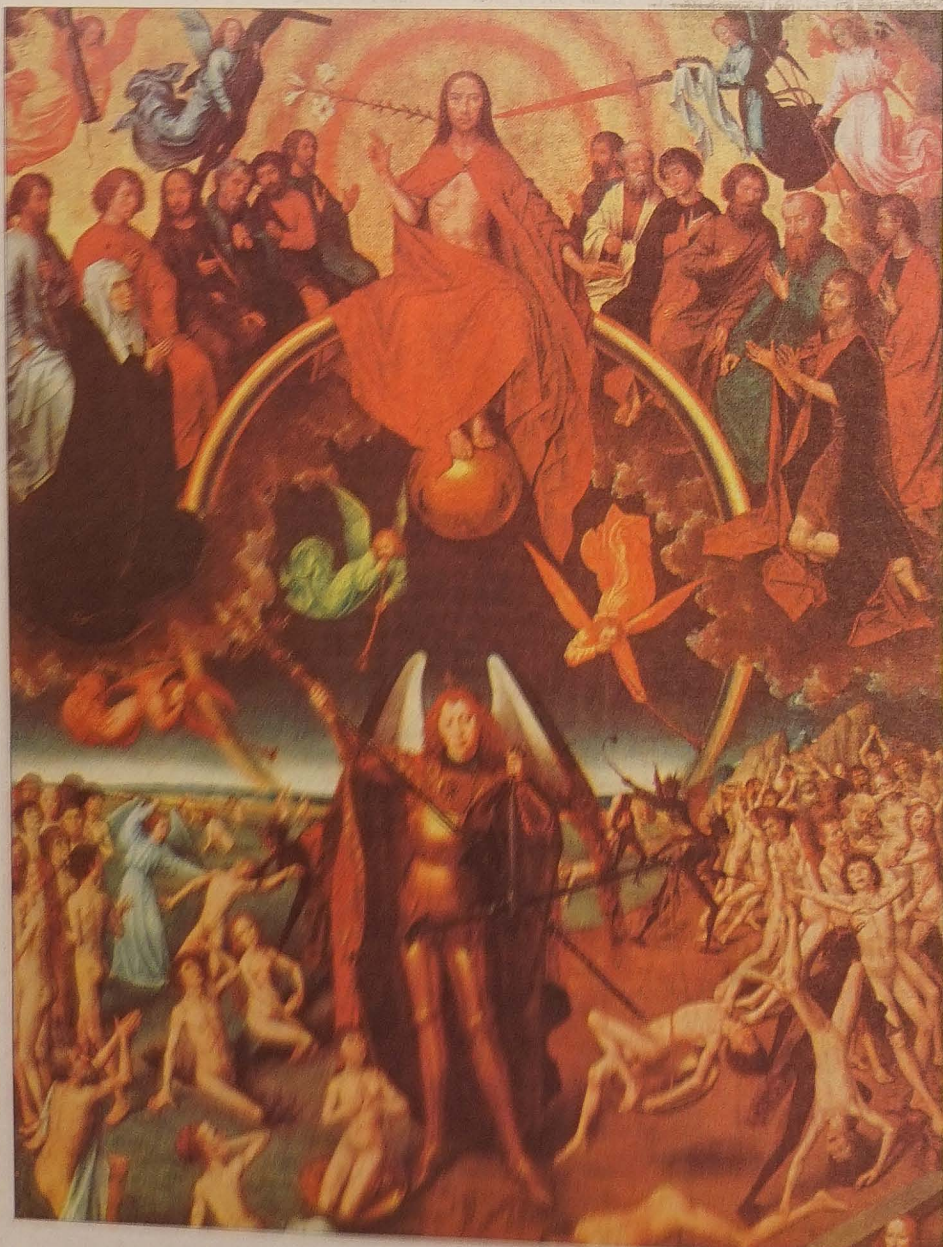
Obraz Hansa Memlinga to niezwykle dzieło, traktat teologiczny, podsumowanie prawd Kościoła wywodzące się ze szkoły św. Augustyna i zakonów żebraczych. To dzieło kontemplacyjne po 500 latach od swego powstania przemawiające nadal do wyobraźni oglądających.

Na podstawie artykułu Beaty Szyber „Średniowieczny traktat teologiczny czyli Sąd Ostateczny Hansa Memlinga w Muzeum Narodowym w Gdańsku, wydawnictwo „Atrikom“ – opracowała

MARTYNA RADŁOWSKA-OBRUSNIK

„Sąd Ostateczny“ Hansa Memlinga.

GDZIE RZYM, A GDZIE KRYM? GDZIE OLZA, A GDZIE OLSZTYN?

Cieszyńskie dusze na Warmii i Mazurach

Zaolzie to znane na Zaolziu nazwisko. Nosił je zastępca dyrektora, zmarły przed 15 laty Emanuel Guziur z Suchoj Górnjej. Nosi je również jego syn Janusz, urodzony w Cieszynie, obecnie profesor akademicki na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie oraz prezes tamtejszego Koła Macierzy Ziemi Cieszyńskiej.

Olsztyn od Cieszyna dzieli blisko 600 km drogi. Mimo to - wbrew prostym rachunkom i logice - od ponad 20 lat na Warmii i Mazurach działa Koło Macierzy Ziemi Cieszyńskiej...

Formalnie od dwudziestu, nieformalnie zaś o wiele dłużej! Kontakty cieszyńsko-mazurskie istnieją bowiem już od ponad 90 lat. W latach 20. i 30. Mazurzy ściągnęli polskich ewangelickich profesorów i urzędników z Cieszyńskiego grodu do Zaolzia (przykładem może być prof. Józef Biedrawa z Trzyńca) do Seminarium Nauczycielskiego w Działkowie, aby na pograniczu z Prusami Wschodnimi nauczali polskość ewangelicką młodzież mazurską. Jednak najistotniejszym wydarzeniem, które zaważyło na dzisiejszych związkach Olsztyna z Cieszy-

nem, było przeniesienie Państwowej Wyższej Szkoły Gospodarki Wiejskiej z nadolziańskiego grodu do stolicy Warmii i Mazur. W rezultacie tego w 1950 r. do Olsztyna przyjechało 87 proc. cieszyńskiej kadry naukowej, przybyło też wielu cieszyńskich studentów, z których sporo po ukończeniu studiów osiadło tu na stałe. To, że w 1983 r. piętnastka Cieszyńskich powołała do życia kolejne, 18. Koło Macierzy Ziemi Cieszyńskiej, było więc niejako naturalną konsekwencją owych wydarzeń. Tym bardziej, że Cieszyńscy przez cały czas byli z sobą w kontakcie, od momentu przenosin działał przecież na terenie uczelni nieformalny Klub Cieszyńców...
Przypuszczam, że wasze Koło wyróżnia spośród pozostałych Kół Macierzy nie

tylko największa odległość od Cieszyna?

Ewenementem jest również to, że nasze Koło skupia najwięcej członków z wykształceniem wyższym, co oczywiście wynika z faktu, że Koło zostało założone na gruncie uniwersyteckim. 50 członków posiada tytuł magistra lub inżyniera, 8 tytuł doktorski, a 16 tytuł profesorski. Owocem systematycznych kontaktów z władzami Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego są różne formy pomocy dla cieszyńskich studentów. Kolejna „inszość”, która wyróżnia nas od pozostałych Kół, to znaczne rozproszenie członków po Polsce północno-wschodniej i nie tylko po niej. Koło liczy obecnie ok. 90 członków. Większość z nich to oczywiście rodowici Cieszyńscy, pozostali wywodzą się z Górnego Śląska i regionów ościennych. Nie wszyscy jednak zamieszkują obecnie Warmię i Mazury. Mamy przypadki, że od Olsztyna dzieli ich nawet po 300 - 400 km (Słupsk, Częstochowa), a mimo to udaje im się choć kilka razy w roku uczestniczyć w spotkaniach. Podczas gdy na Śląsku niektórym ciężko jest jechać na zebranie 5 - 10 km, nasi jadą 100 - 200 km!

Czy trafiają do was również osoby z Zaolzia?

Na studia raczej nie, ale wśród naszych seniorów są również Zaolziacy - pan Rudolf Juranek z Karpętnej, Danuta Rutkiewicz-Siwińska ze Stonawy czy najweselsza w Kole gaździńska beskidzka Helena Cieńciała-Nowak z Bystrzycy.

Czy Koło boryka się z problemem starzenia się bazy członkowskiej? Czy trudno pozyskać nowe twarze?

Koło na pewno lekko się starzeje, choć średnia wieku niezbyt się podnosi. Jest to efekt wciągania do Koła synów i córek Cieszyńców oraz penetracja środowiska studenckiego w poszukiwaniu nowych członków. To prawda, że co piąty nasz członek jest emerytem lub rencistą. Z drugiej jednak strony ponad połowa członków nie ukończyła jeszcze 50 lat.

W obchodach 10-lecia Koła MZC w Olsztynie nie zabrakło również Zaolziaków.

Zdjęcia: archiwum Koła MZC

Mamy w naszych szeregach studentów i doktorantów z Cieszyna, Dziegielowa, Skoczowa, Wisły, Ustronia, Karczyc, Pogwizdowa, Rajczy i Wodzisławia. Na początku każdego roku akademickiego udaje nam się pozyskać nowych studentów z Cieszyńskiego. W związku z przetasowaniami na przejściach granicznych w styczniu br. trafiło do nas 4 celników cieszyńskich. Oprócz tego, penetrując teren, nadal kogoś znajdujemy. Ostatnio na przykład dotarliśmy do prof. Anny Pospiszyl, wywodzącej się ze słynnego rodu Kawuloków z Istebnej. Natomiast najstarszym członkiem-seniorem Koła jest 90-letni pastor ks. Władysław Pilch-Pilchowski, twórca unikatowego Muzeum Reformacji Polskiej w Mikołajkach.

nie pytałam jeszcze o formy działalności oraz formy jej finansowania...

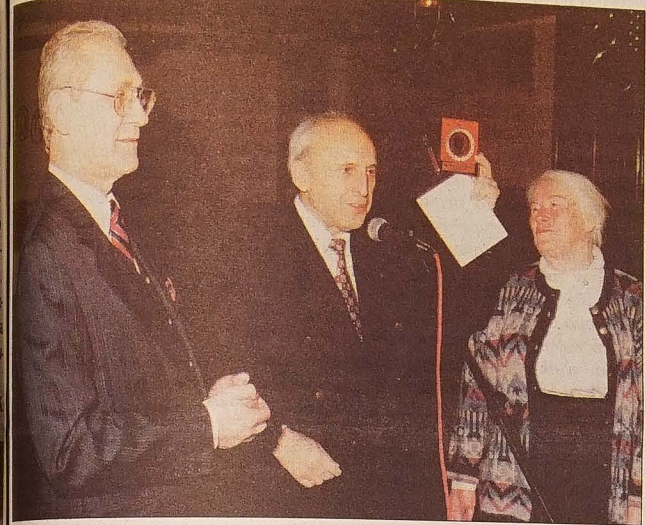
Spotkania odbywają się regularnie w klubie „Baccalarium” lub w salach Rad Wydziału UWM. Osobno spotyka się Zarząd, ponadto mniej więcej co miesiąc odbywają się spotkania

członków, w tym zebrania rekreacyjno-plenerowe. Jest tradycyjna „Choinka cieszyńska”, uroczyste sesje i wieczornice poświęcone znaczącym rocznicom (na przykład rok temu obchodziliśmy jubileusz 20-lecia Koła). Środki na działalność pozyskujemy ze składek członkowskich, a także od sponsorów, którzy za cenę „zaszczytu” bycia w naszym Kole finansują nasze niemałe potrzeby. Za kieszeń szarpiemy też władze uczelni.

Czy Cieszyńcy łatwo przyzwyczajali się do życia na drugim krańcu Polski?

Przyzwyczać, oczywiście się można, choć teraz o wiele trudniej niż kiedyś. Jeżeli pasja pracy na uczelni jest silna, tu znajdujemy tu wiele wspólnego. Są pagórki podobne do cieszyńskich kopców, mamy tu piękną przyrodę ze 120 tys. ha jezior oraz grzybnie zdrowe lasy, których niestety dziś już na Śląsku brak. Jako Cieszyńscy stanowimy tu oryginalną mniejszość wpływającą w istotny sposób na wydarzenia na uczelni i w regionie.

BEATA SCHÖNWALD

Prezes warmińsko-mazurskiego Koła MZC prof. Janusz Guziur i jego zastępca prof. zw. Andrzej Fanga dekorują pochodzącą z Bystrzycy dr inż. Helenę Cieńciała-Nowak Medalem 50-lecia uczelni Olsztyńskiej.

PULVIS ET UMBRA SUMUS - PROCHEM I CIENIEM JESTEŚMY

Rozmowa z ciszą

Tyle radości szczęścia rozdała, że aż się Bogu przypodobala.

W maju przypadła 75. rocznica urodzin Heleny Trzósło-Rybickiej, współzałożycielki Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego. Była drobna, szczupłątką i bardzo dziewczęcą kobietą. Znałam ją jeszcze z amatorskich przedstawień w Puławowie koło Bogumina. W Puławowie amatorski teatr miał długoletnią - przedwojenną - tradycję. Żal mi, że nie wypytalam mojej ciotki Anieli Rajskiej o tamte przedwojenne lata, bo i Ona była zapaloną aktorką, a nawet reżyserką puławowskich przedstawień teatralnych.

Ostrogi

W Puławowie - podbogumińskiej wiosce - Helena Trzósło przeżywała i kreowała swoje teatralne postacie. Tuż po wojnie, Helcia - uczennica orłowskiego gimnazjum - wiedziała, że teatr to jej posłannictwo.

Głód polskiego słowa spowodował niesamowitą ekspansję amatorskich teatrów na Zaolziu. Doświadczenie w każdej wsi, w każdym miasteczku grywano przedstawienia najwybitniejszych autorów. Sztuki teatralne pisywali i nasi,

zaolziańscy autorzy. Pisywali głównie gwarą. Wszystkie te teatry prowadził z ramienia PZKO pan Konstanty Krzysiek ze Skrzeczonia. Wiele można by wyczytać o tych teatrach z archiwaliów PZKO - dzisiaj mocno zakurzonych.

Całym sercem

Helena Trzósło i inni entuzjaści teatru osiągnęli swój cel: powstał prawdziwy zawodowy teatr. Helcia wiozła w Scenę Polską całe swoje serce. Serce oddała nie tylko teatrowi, ale również aktorowi. Została panią Rybicka. Była szczęśliwa. I dzieliła się tym szczęściem na scenie i w życiu codziennym.

Krótkie szczęście

Jej szczęście i radość tryskała z faktu, że miała zostać mamusią. Jej ciąża była krótka i skomplikowana... Nie dało się uratować ani ciąży, ani Helci. Helena Trzósło-Rybicka zmarła 22 marca 1956 roku.

Rodzice - pochodzący z Gruszowa państwo Trzósłowie - byli zdruzgotani. Wkrótce odeszli za jedyną córką... Najtragiczniejszym ludzkim losem jest śmierć własnego, jedynego dziecka. Helcia była taka młoda. Miała zaledwie 27 lat. Mogła jeszcze rozdać radość i szczęście, jak to wryto na płycie pomnika.

Dramat Helci to jakby dramat teatralny... Spacerując po czeskokieszyńskim cmentarzu przystając przy grobie Helci i mojej ciotki Anieli... Pierwsza obchodziliby w tym roku 75 urodziny, druga równą setkę.

L. K.

Aniela Rajska

Helena Trzósło-Rybicka w roli Agafii Tichonówny w „Ożenku” Gogola oraz w roli Wanczy w sztuce „Wczoraj i przedwczoraj”.
Fot. archiwum TC

Nowości Płyty

R.E.M. - »Around The Sun«

To moim zdaniem jedna z najważniejszych płyt tego roku. Zaczynam od słów pochwały pod adresem najnowszej płyty amerykańskiej grupy R.E.M., ale płytą „Around The Sun” jestem po prostu zauroczony. Tak właśnie wyobrażam sobie dojrzalą wiek w karierze rockowego zespołu. Bez wyrzucania fortepianów z czwartego piętra (co zdarza się młodszym kolegom), ale też bez porannych spacerów z psem (kiedy wenna twórcza już nie ta). Muzycy z grupy R.E.M. prowadzą całkiem normalne życie, co do którego zgłaszać mogłaby zarzuty chyba już tylko Liga Polskich Rodzin.

„Around The Sun” jest nie tylko jedną z najważniejszych płyt 2004 roku, ale w mojej opinii to zarazem i najlepszy album w 24-letniej karierze tej formacji. Po okresie eksperymentów dźwiękowych na płycie „Up” (1998) i nierównym, moim zdaniem, przedostatnim wydawnictwie „Reveal” (2001), grupa powróciła do klimatów, utrwalonych na znakomitym albumie „Automatic For The People” (1992). - *Wrażliwość i chęć niesienia pomocy innym nie rodzi się z przypadku, dopiero bolesne we własnej duszy otwiera oczy na świat* - powiedział w jednym z wywiadów wokalista Michael Stipe. Muzyce i tekstem R.E.M. od zawsze towarzyszył wątek socjalny. Nie inaczej jest na najnowszej płycie. Stipe nie ukrywa, iż mocno interesuje się polityką i lubi od czasu do czasu w tekstach przywalić rządzącym ekipom, bądź też skrytykować panującą stosunki międzyludzkie („The Outsiders”). To jedna z ważniejszych piosenek na albumie, do współpracy w tym wypadku muzycy zaprosili rapera Q-Tip. Z kolei „The Boy in The Well” i „High Speed Train” należą do najpiękniejszych piosenek miłosnych w karierze zespołu. Świetne wrażenie robi ukryty pod numerem dwunastym „The Ascent Of Man”. Podejrzewam, że będzie to drugi singiel z płyty, utwór brzmi bowiem bardzo radiowo i zdecydowanie ekspresyjnie od towarzyszącego nam w eterze od kilku tygodni „Leaving New York”.

Mógłbym tak wymieniać kolejne utwory, rozczulając się nad każdą z trzynastu kompozycji, ale zabrakło mi chusteczek. Płyty „Around The Sun” słucha się po prostu z zapartym tchem od początku do końca. To jak spacer po jesiennej plaży, z której znikły już ostatnie parasole, a z nimi tłum ludzi.

JANUSZ BITTMAR

WYMACHIWANIE RĘKAMI MOŻE WZBUDZIĆ NIEPOKÓJ O STAN NASZYCH NERWÓW

Co robić z rękami?

Sądząc po gestach niektórych naszych polityków i przemawiających publicznie tzw. osób z pierwszych stron gazet - można by przypuszczać, że na postawione w tytule pytanie nikt nie zna odpowiedzi. Albo trzyma się ręce w kieszeniach, albo się z nimi wymachuje, albo np. poprawia włosy lub okulary. Rzecz ciekawa, takie problemy częściej mają panowie, ale bywa, że i panie.

Tak naprawdę, to co robić z rękami? Na ulicy machamy nimi bez umiaru, albo kurczowo ściskamy torebkę, albo, o zgrozo, trzymamy je w kieszeniach spodni lub zakietu.

Starsze panie mówią, iż ongiś bardzo wygodna była mufka - dłonie nie marzyły i pozostawały w niekłopotliwej pozycji. Wspominają też, iż doskonałym miejscem na ulokowanie damskiej dłoni było męskie przedramię przy robieniu zakupów, zaś ufnie złożenie dłoni na męskim przedramieniu też jakby wyszło z mody.

W niektórych zachodnich krajach jest dość powszechne, iż panie, zarówno eleganckie, jak i mniej, robią ręczne robotki - w pociągu, w metrze, w poczekalniach wszelkiego rodzaju. U nas ten zwyczaj publicznego wykonywania robotek jak gdyby zamierał, a szkoda. Podobno robienie na drutach na zebraniu może zostać uznane za lekceważenie tematu, a - co gorsza - prelegenta.

Mało kto zdaje sobie sprawę, że nasze nieustanne wymachiwanie

rękami - np. przy stole na prozonym obiedzie - bawienie się sztucami, robienie kulek z chleba, łamanie zapalek, skubanie obrusa, składanie i rozkładanie serwetki źle wpływa na otoczenie. Męczy i rozprasza uwagę, a także może wzbudzić niepokój o stan naszych nerwów.

Paniom, które pragną opanować tremę prowadząc np. rozmowę z przyszłym szefem podpowiadamy, że niepotrzebne ruchy rąk można opanować ściskając mocno torebkę, a poruszać, jeśli to konieczne, palcami u nóg, naturalnie jeśli nosimy zakryte pantofle. Podobno pomaga.

To wszystko nie znaczy, że nasze ręce sprawiają nam wyłącznie problemy.

Dłońmi możemy wiele wyrazić - czułość, gniew, rozpacz, zamieszanie. Mogą o nas wiele powiedzieć - wszak chiromancja to wiedza o czytaniu z ich kształtu i linii na wewnętrznej stronie dłoni naszej przeszłości i przyszłości. W wielu religiach gesty dłoni oraz ich zdobienie mają znaczenie kultowe.

Ręce wymagają pielęgnacji - i te naprawdę piękne, których tak wiele się nie spotyka, i te przeciętne. Ich wypielęgnowany wygląd (nie tylko skóry, ale także paznokci) jest naprawdę ważniejszy od jakiegokolwiek biżuterii.

Dłonie, niestety, dość wcześnie ulegają zniekształceniu - powodem jest wykonywana praca, w tym także domowa, i liczne schorzenia stawów. Takich dłoni lepiej nie ozdabiać zbyt okazale, za to poświęcić im więcej uwagi - np. siedząc przy telewizorze można nimi wykonywać łatwe i skuteczne ćwiczenia gimnastyczne.

KRYSTYNA NELSKA

PODRAŻNIENIE MOGĄ WYWOŁAĆ KOSMETYKI

Wrażliwe powieki

Skóra wokół oczu reaguje na bodźce dziesięć razy silniej niż w innych partiach twarzy. Dlatego pielęgnuj ją w specjalny sposób.

Delikatnie oczyszczaj skórę. Zamiast mleczka i toniku wypróbuj jeden preparat, np. dwufazowy płyn do demakijażu i zmywania oczu. W górnej części przezroczystego opakowania znajduje się płyn o konsystencji toniku a w dolnej gęściejszy, przypominający oliwkę. Pierwsza faza odpowiada za nawilżenie skóry, działa kojąco i relaksująco. Druga zmywa i pielęgnuje. Gdy wstrząśniesz butelką, oba płyny wymieszają się i będą oczyszczająco, nawilżać oraz natłuszczać skórę. Jeśli cierpisz na choroby skóry, używaj płynu Respectissime, la Roche Posay. Opakowania zawierają jednorazowe dawki kosmetyku.

Zachowaj opakowanie. Używaj preparatów hipoalergicznym, bez aromatu, barwników i dużej ilości konserwantów (zawierają np. wyciągi z arniki, bluszczu, skrzypu, kofeiny i seryny, które wygładzają skórę). Sprawdzaj, czy kosmetyk przeszedł testy okulistyczne. Jeśli po jego użyciu czujesz pieczenie, łzawienie czy świąd, odstaw go. Nie wyrzucaj opakowania, na którym podany jest jego skład. Ułatwisz pracę lekarzowi, który sprawdzi, czy preparat zawiera składniki alergenne.

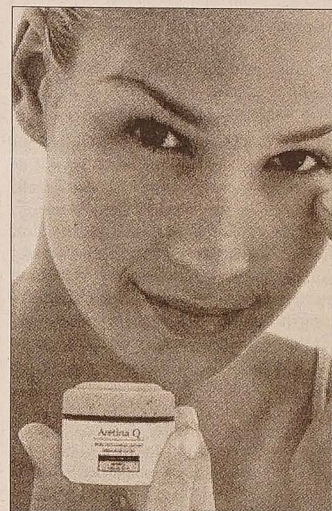
Usuń zacierwienie. Przekrwienie powiek zmniejszają kompresy z naparu ze świetlika, rumianku, chabru. Przyrządź go z sypekich ziół, bo papierowa torebka może podrażnić spojówkę. Napar przefiltruj przez podwójną gazę. Pomaga też przepłukanie oczu solą fizjologiczną.

Znajdź winowajcę. Podrażnienie wywołują nie tylko kosmetyki do oczu.

- Sprawdź, czy przyczyną nie jest

pachnący krem do rąk lub lakier do paznokci. - Nie próbuj dwóch kosmetyków naraz - nie zorientujesz się, który szkodzi. - Może jesteś uczulona na płyny lub proszki do prania i płukania pościeli? - Zaczerwienieniu łatwo ulegają oczy krótkowidzów, nie noszących okularów.

Zlikwiduj obrzęki. Rano lekko uciskaj opuszką palca dolną powiekę od wewnętrznego kąćka oka ku skroniom. Unikaj cukru i alkoholu, ogranicz też w diecie sól i tłuszcz. Polecamy: żel arnikowy. (E. SZ.)

macznego!

Sernik na toście

Składniki: 4-6 kromek tostu pszennego; 1 duża łyżka białych winogron; 1 kg białego mielonego sera lub twarogu; 2 żółtka; 10 dag cukru pudru; opakowanie cukru waniliowego; 2 łyżki żelatyny; 1 opakowanie galaretki pomarańczowej.

Przygotowanie: Winogrona dokładnie umyć w letniej wodzie, osączyć, oberwać gałązki, każde winogrono naciąć do połowy, ostrożnie usunąć pestki, żelatynę namoczyć w małej ilości zimnej wody, potem rozpuścić. Z kromek pieczywa odkroić rumiane skórki, podłużną, wąską formę keksową wyłożyć papierem pergaminowym, dno formy pokryć 2-3 kromkami tostu pszennego, galaretkę rozpuścić w 1/2 l gorącej wody.

Żółtka utrzeć na parze z cukrem pudrem i waniliowym, dodać mielony twaróg, dokładnie utrzeć, połączyć z zinną żelatyną, połowę twarogu wyłożyć na kromki pieczywa, wyrównać, ułożyć na nim połowę winogron.

Przykryć pozostałymi kromkami tostu, wyłożyć resztę masy twarogowej, powierzchnię wyrównać, ułożyć resztę winogron lekko je wciskając, zalać tężejącą galaretką, deser wstać do lodówki, by zastygł. (k)

Warto Wiedzieć

KOREPETYCJE Z WYCHOWANIA

Sztuka odmawiania

Jeśli chcemy, aby dziecko umiało odmawiać, musimy je nauczyć, że ma prawo mówić „nie” także w domu. Powinno wiedzieć, że nie musi zawsze przyjmować naszej propozycji pójścia na spacer, jeśli chce np. grać w piłkę. Wszystko zależy od naszej reakcji. Jeśli na odmowę reagujemy zrozumieniem, to znaczy, że dajemy mu szansę na podjęcie samodzielnej

decyzji i przyznajemy prawo do wyboru.

Jeśli natomiast na próbę odmowy reagujemy złą miną, obrażeniem się, dziecko czuje, że robi źle. Tymczasem ono musi mieć pewność, że bez względu na to, co wybierze, nie straci naszych uczuć.

Podkreślajmy więc: - Szanuję cię za wybór, za to, że podjąłeś decyzję, bo to wcale nie jest łatwe. Nie bójmy się powiedzieć: - Imponuje mi, że masz swoje zdanie. To są drogi, które prowadzą dziecko do wiedzy o tym, że człowiek ma prawo do odmowy i że za to może też być szanowany. Nie będzie więc bało się odrzucenia przez rówieśników i bez strachu odmówi np. zapalenia papierosa. Taka postawa nie musi być źle przyjęta przez kolegów. Wbrew pozorom oni również cenią tych, którzy mają swoje zdanie. (ZW)

Kolumnę przygotowała: WANDA KULA

JEŚLI ZIEMIA NIE ZAMARZŁA, MOŻESZ WYSIĄĆ MARCHEW, PIETRUSZKĘ ORAZ KOPER

Nawet w listopadzie ogród może mienić się pięknymi barwami. Są krzewy, które wprawdzie zrzucają liście, ale dzięki temu można podziwiać ich piękne kolorowe łodygi. Należą do nich różne odmiany wierzby i dereni: dereń zachwycą koralowoczerwonymi pędami, dereń rozłogowy - żółtozielonymi, zaś wierzba biała - musztardowymi. Jeśli posadzisz po 2-3 krzewy w grupach, w szarym o tej porze ogródku powstaną ciekawe barwne plamy.

warzywa i owoce przed myszami i innymi gryzoniami?

Skrzynki, w których przechowujemy warzywa, dobrze jest wyłożyć klującymi gałązkami ostrokrzewu. Jeszcze skuteczniejsze jest owinięcie ich cienką drucianą siatką, która przeszkodzi gryzoniom w przedostaniu się do środka. Myszy lubią także podgrzyzać cebulki kwiatów. Dobrą metodą na odstraszenie nieproszonych gości jest rozłożenie

nymi, niepozornymi, kremowobiałymi kwiatkami. Jesienią dojrzewają owoce, które długo utrzymują się na gałązkach. Są przysmakami wielu ptaków. Jeśli krzew posadzony jest zbyt blisko dużego drzewa, którego korzenie wchłaniają całą wilgoć, owoce mogą w ogóle się nie zawiązać. Aby do tego nie dopuścić, krzew trzeba latem obficie podlewać.

Lubi żyzną, suchą, wapienną glebę i słoneczne, osłonięte przed wiatrem miejsce. Jest wytrzymała na suszę, świetnie znosi też zanieczyszczone miejskie powietrze. Wrażliwy tylko na niską temperaturę, więc lepiej go okryć nim przyjdą mrozy. Dobrze toleruje cięcie, więc można nadawać mu rozmaite kształty.

Zapamiętaj - wyczyść rynnę!

Ci, którzy mają domki na działce, wiedzą, ile kłopotu może przysporzyć zapchana liśćmi rynna. Czyszczenie jej znacznie ułatwi specjalne urządzenie z twardą szcztoką. Jest ono tak wyprofilowane, że bez trudu wygarnia z rynny liście, igły, kawałki kory. Przystosowane do pracy na wysokości 5 metrów, kosztuje 55 zł. Do kupienia w sklepach ze sprzętem ogrodniczym, np. OBI, Dom i ogród, Leroy. (INT)

Kalendarz najważniejszych prac

Listopad na działce

Jeśli ziemia jeszcze nie zamarzła, możesz wysiać na uprzednio przygotowanych zagrodach marchew, pietruszkę korzeniową oraz koper w nowoczesne siewniki.

Zerwij z drzewek owocowych zaschnięte i porażone owoce. Zrób sadzonki z jednorocznych pędów porzeczki. Zetnij 20-25 cm sadzonki i zadołuj w wilgotnym piasku w chłodnej piwnicy. Wczesną wiosną wysadzisz je do gruntu. Część działki, na której planujesz na wiosnę posadzić ogórki, pory, kalafiora i warzywa kapustne, nawieź obornikiem lub kompostem.

w pobliżu cebul kulek na mole, gryzienie nie znoszą ich zapachu.

Roślina miesiąca - ognik szkarłatny

To wyjątkowo dekoracyjny krzew. Późną jesienią i zimą, zwłaszcza gdy ogródek przykryty jest śniegiem, jego piękne, czerwone owoce widać już z daleka. Ognik wyrasta na wysokość ok. 2 metrów, ma ostre, gęste ciernie i drobne ciemnozielone, błyszczące liście, które pod koniec zimy brązowieją i zasychają. W maju lub czerwcu okrywa się drob-

jak zabezpieczyć przechowywane na działce

Telewizja

SOBOTA 30 PAŹDZIERNIKA

■ TVP 1

6.30 Rok w ogrodzie (mag.) 7.00 Agrolinia (mag.) 8.00 Wiadomości 8.15 Podróżnik (mag.) 8.35 Kanał E (mag.) 9.05 Ziarno (dla dzieci) 9.30 Aladdin (s. anim.) 9.55 Veritas (s.) 10.45 Podaj łapę (mag.) 11.00 Tequila i Bonetti w Rzymie (s.) 11.55 Zabawy językiem polskim (teleturniej) 12.25 Mieszkańcy z wyobraźnią (mag.) 12.45 Jaka Ukraina? (reportaż) 13.00 Wiadomości 13.10 Gładiatorzy z Patagonii (film dok.) 13.40 Dr Quinn (s.) 14.30 Między nami (pr. rozryw.) 15.00 Stacyjka (s.) 16.00 Moda na sukces (s.) 16.25 Zrozumieć świat - George Bush i John Kerry - dwie Ameryki? (pr. public.) 16.50 Sportowy Express 17.00 Telexpress 17.20 KISS... kulturalny informator subiektywny (mag.) 17.30 Plebania (s.) 18.00 Pod Jodynką (mag.) 18.30 Sąsiedzi (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.10 Co z oczu, to z serca (film USA) 22.20 Sopot 2004 na bis - Czas płynięcia jak rzeka (pr. muz.) 23.20 Na fali (film USA) 1.25 Replika (film USA) 2.10 Bruno (film USA) 2.50 Pojedynek mistrzów (film) 3.00 Zmiana czasu z letniego na zimowy.

■ TVP 2

6.00 Stawka większa niż życie (s.) 6.50 Na dobry początek - Leszcze (pr. rozryw.) 7.00 Echa tygodnia 7.30 Spróbujmy razem (mag.) 8.00 M jak miłość (s.) 9.40 Zakładniczka dzieci (s. dok.) 10.10 Ojczyzna-polszczyzna - Jak odmiennie Kup? (mag.) 10.30 Piękniejsza Polska (mag.) 10.50 Kręciola (dla młodzieży) 11.15 Globet przedstawia niezwykły świat natury (s. dok.) 11.40 Na dobre i na złe (s.) 12.40 Samotni strzelcy (s.) 13.30 30 ton! Lista, lista - lista przebojów 14.00 Familiada (teleturniej) 14.30 Złotopolscy (s.) 15.00 Parodie, parodie - wiołozór parodii kabaretowych (pr. rozryw.) 15.55 Święta wojna (s.) 16.25 Szpital na periferiach - po dwudziestu latach (s.) 17.30 Tygodnik Moralnego Niepokoju (pr. rozryw.) 18.30 Linia specjalna (pr. public.) 19.00 Kraj się śmieje - Nagrody i wyróżnienia (pr. rozryw.) 20.55 Prokop i panny (pr. rozryw.) 21.50 Słowo na niedzielę (mag. religijny) 22.00 Panorama 22.20 Sport telegram 22.40 Predator 2 (film USA) 0.25 Nakręcona noc (pr. muz.).

■ TV KATOWICE

6.50 Kasztaniaki (s. anim.) 7.00 Powrót do wiklinowej zatoki (s. anim.) 7.15 Szesciolatki na starcie (pr. edukacyjny) 7.45 Aktualności 8.00 Z życia Kościoła (mag.) 8.45 Palce liczą 9.00 Świat (mag.) 9.45 Przegląd gospodarczy (pr. public.) 10.10 Eurotel (mag.) 10.35 Czarne chmury - Pantomima (s.) 11.45 Dusza kreślowa (s.) 12.15 Książka tygodnia (mag.) 12.45 Kowalski i Schmidt (mag.) 13.10 Teletowning (mag.) 13.30 Koszykówka - Era Basket Liga 15.45 Aktualności 16.00 Kanał SF (pr. muz.) 16.35 Powrót Śmigłego (film dok.) 17.35 Świat (mag.) 18.00 Aktualności 18.20 Wiadomości sportowe 18.35 Regiony kultury (pr. public.) 18.50 Elisa z Rivombrosy (s.) 19.45 Gwiazdy sportu - Agata Mróz 20.00 Telegazet - na żywo (mag.) 20.40 Bilans Trójki (mag.) 21.20 Studio pogoda 21.45 Aktualności 22.00 Sobotni magazyn sportowy 22.45 Studio pogoda 22.50 Kurier sportowy 23.10 Cena prawdy (film ang.) 0.40 Teorie spiskowe - Wielki Brat (film ang.).

■ POLSAT

6.00 Poplista (mag. muz.) 7.00 Twój lekarz (pr. medyczny) 7.20 Wystarczy chcieć (pr. medyczny) 7.30 Strażnicy czasu (s. anim.) 8.00 Hugo Familijny (dla dzieci) 8.30 Auto Świat (pr. motor.) 9.00 Duracell Eksploracje (s.) 9.30 Wywiad Skowrońskiego (pr. public.) 10.30 Samo życie (s.) 13.30 Alfabet kulinarny Kurta Schellera (mag.) 14.00 Pensjonat Pod Różą (s.) 15.00 Mopman (mag. muz.) 15.45 Wydarzenia 16.05 W amarantowej matni (film USA) 18.30 Wydarzenia 19.00 Muzyczna winda (pr. rozryw.) 20.00 Kalkiem nowe lata miodowe (s.) 20.30 Bar VIP (pr. rozryw.) 22.10 Kosmici (s.) 22.40 Bar VIP (pr. rozryw.) 23.00 Nieustraszeni. Poza cenzurą 23.45 Podróżnik (film USA) 1.45 Reebok Hip Hop (mag. muz.).

■ TVC 1

5.00 Kolory życia (mag.) 6.00 Olimpiada Bolka i Lolka (s. anim.) 6.10 Ulica Sezamkowa III (s.) 6.40 Mały kabaret telewizyjny 7.30 Śpiewanki 7.20 Jaskiniowiec (s. anim.) 7.45 Moja maskotka (s.) 8.00 Niefortuna czarownica III (s.) 8.25 Ikingut (film isl.) 9.55 AZ-kwiz Junior (teleturniej) 10.20 Game Page (mag.) 10.40 Tydzień w regionach 11.05 Nasza wieś 11.25 Program dla miłośników muzyki dzieci 12.00 Wiadomości 12.05 Auto Moto Revue 12.30 W jaki sposób... z J. Bohadłową (mag.) 12.55 Oczarowanie V (s.) 13.50 Miłość i morze (s.) 14.25 Moda - Ekstrawagancja - Maniery 15.50 Złoty Cadillac (film USA) 17.30 Mieszkanie

sztuka jest (mag.) 17.50 Etykieta (mag.) 18.00 Wiadomości 18.05 Prognoza pogody 18.10 Uśmiechy Ivo Nováka 18.57 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości, prognoza pogody 19.45 Bramki, punkty, sekundy 20.00 Elsa (nagrody telewizyjne) 22.05 Wiadomości 22.10 Bramki, punkty, sekundy 22.15 Obserwator (film USA) 23.50 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 23.55 Jak upolować mężczyznę, czyli Seks w wielkim mieście V (s.) 0.20 Świat w Sveraka (granatowy) (dok.) 1.00 Star Trek III (s.) 1.50 Tajemnicza śmierć Niny Chereau (film fr.-USA) 2.30 Świat rekordów Guinnessa 3.00 Gdzie podziła się ta stara piosenka 3.40 Na pływali z Joe Zawinulem 4.00 Zapomniany naukowiec F. Lexa 4.25 Przygody nauki i techniki.

■ TVC 2

5.00 Czy mnie zechcecie? 5.15 Po czesku 5.25 Wszystko względne jest (s.) 5.50 Szczęście domowe (mag.) 6.20 Wiadomości TVS 6.40 Wiadomości regionalne 7.55 Panorama 8.30 Minuty z Jihlavy (rep.) 8.40 Diagnosta (mag.) 9.00 Blok kursów językowych 10.00 Teatr żyje! (mag. teatral.) 11.00 Królestwo dzikiej natury (s. dok.) 11.30 Uśmiechnij się, Antonio (film fr.-wł.) 12.55 Film o filmie Horem Pádem 13.15 Pomarańcza (mag. młodz.) 13.45 Zjawy wśród nas (s.) 14.40 Ludzie a oceany (s. dok.) 15.35 Amerykańskie oldtimery w Pradze (dok.) 15.45 Sportowcy świata (s. dok.) 16.45 Buly (mag. hokeja na lodzie) 19.30 Euronews 20.00 Khamoro 2004 (koncert finał. Świat. Fest. Romskiego) 21.10 SOCR w Japonii (dok.) 21.40 Minuty z Jihlavy (rep.) 21.50 Kultura alternatywna (s. dok.) 22.50 Noc z Andělem 0.20 Wielka muzyka nocna I 2.25 Jak upolować mężczyznę... V (s.) 2.55 Wielka muzyka nocna II 4.00 Telewizyjne piosenki J. Grossmanna 4.40 Groszki Ch. Chaplina 5.05 Mała muzyka poranna.

■ NOVA

5.35 Pokémon (s. anim.) 6.05 Beyblade II (s. anim.) 6.30 Sprawy Zofki Wszetecznej (s. anim.) 6.55 Szympan Charly (s.) 7.50 Wyciągi Nazcar (s. anim.) 8.20 Cudowny świat Walta Disneya 8.45 ESO (lista przeb.) 10.00 Sue Thomas: Agent FBI II (s.) 10.55 Krok do morderstwa (s.) 12.00 Dzwonienie do TV Nova 12.30 Rodzinne kłopoty oficjela Trfski (film czes.) 14.15 Gambirius liga (piłka nożna) 16.35 Tam, gdzie wstęp zabroniony (film czes.) 18.20 Prognoza pogody 18.25 Profesjonalści (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Polityczne harašení (pr. roz.) 21.15 Legalna blondynka (film USA) 23.15 Jeździec bez głowy (film USA-niem.) 1.10 Superglina w Portugalii (film niem.) 2.30 Dzwonienie do TV Nova 3.20 Rodzinne kłopoty oficjela Trfski (film czes.) 4.50 Kwiatulek dla Alicji (bajka).

■ PRIMA

8.00 Lwica krokodyli (s. dok.) 8.30 Salon samochodowy 9.15 Kobieta prawa (s.) 11.15 h.i.t. (lista przebojów) 12.10 Big Ben I (s.) 14.05 Powrót białego kla (film wł.) 15.55 Prima TV 16.10 Poszukiwani (s.) 17.10 Wspomnienia (film USA) 18.55 Prognoza pogody 19.00 Wiadomości 19.15 Tescoma Prima chochla 19.45 Dzieciół Woody (s. anim.) 19.55 Detektywy Monk I (s.) 20.55 Miłość w grze (film niem.) 22.45 W potraźku (film USA) 0.45 Szybka wygrana 2.10 Kinobazar 3.05 Wielkie romanse sławnych II (s. dok.) 3.55 Ciernie.

NIEDZIELA 31 PAŹDZIERNIKA

■ TVP 1

6.25 Historia naturalna Polski (s. dok.) 7.00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie Łagiewnikach (mag. religijny) 7.55 Domisie (dla dzieci) 8.20 Archiwum Zacka (s.) 8.50 Co i jak? (s. dok.) 9.15 Cybermysz (dla dzieci) 9.45 Piosenkarnia (dla dzieci) 9.55 Songowanie na ekranie (pr. edukacyjny) 10.20 Gamebox (mag.) 10.45 Kuchnia z Okrasą (mag.) 11.10 Siódme niebo (s.) 11.55 Między ziemią a niebem (mag.) 12.40 Zwierzowice (mag.) 13.00 Wiadomości 13.10 Tydzień (mag.) 13.35 Od przedszkola do Opola (pr. muz.) 14.15 Zaginiony świat 3 (s.) 15.00 Summa zdarzeń według Jacka Zakowskiego (pr. public.) 15.30 Lew (film dok.) 16.25 Rewizja nadzwyczajna - Ucieczka Mikolajczyka (mag.) 16.50 Sportowy Express 17.00 Telexpress 17.20 DTV J. Fedorowicza (pr. rozryw.) 17.30 Lokatorzy (s.) 18.00 Kochamy polskie komedie (teleturniej) 18.30 Magia Davida Copperfielda (pr. rozryw.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.00 Słowo prymasa na dzień Wszystkich Świętych 20.45 Niesamowita McCoy (film USA) 22.05 Wybory na Wschodzie - Ukraina (pr. public.) 22.25 RetroTEYa da (pr. rozryw.) 23.40 Klute (film USA) 1.40 Dobry papież (film biograficzny) 2.45 Magazyn Lig Mistrzów.

■ TVP 2

6.00 Stawka większa niż życie (s.) 6.55

Słowo na niedzielę (mag. religijny) 7.00 Tygrysy Europy (s.) 8.00 M jak miłość (s.) 8.45 Chcę się zmienić (s. dok.) 9.10 Koncert Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Narodowej pod dyrykcją Antoniego Wita (pr. muz.) 9.45 Złota dwunastka baletów - Kaczyński rozmawia z Barysznikowem 9.55 Animals (pr. przyrodniczy) 10.20 Dusiele - węże nad węzami (film dok.) 11.20 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza - Bałtycki smak (mag.) 11.50 Gwiazdy w południe - Pojedynek w słońcu (film USA) 14.00 Familiada (teleturniej) 14.30 Złotopolscy (s.) 15.00 Bezludna wyspa (pr. rozryw.) 16.00 Na dobre i na złe (s.) 17.00 Zdrzywcy (pr. rozryw.) 17.30 Dzika przyszłość (s. dok.) 18.30 7 dni świat (pr. public.) 19.00 Święta wojna (s.) 19.30 Tydzień w sporcie (mag.) 20.05 Europa da się lubić... - Granice wolności (pr. rozryw.) 21.05 Tajne akcje CIA (s.) 21.50 Złota dwunastka baletów 22.00 Panorama 22.20 Sport telegram 22.35 Złota dwunastka baletów 0.15 Shau-gnessy (film USA).

■ TV KATOWICE

6.50 Kasztaniaki (s. anim.) 7.05 Powrót do wiklinowej zatoki (s. anim.) 7.20 Książka dla malucha (mag.) 7.45 Aktualności 8.00 Koncert życzeń (pr. muz.) 8.45 Babskie gadanie (mag.) 9.00 Teleplotki (mag.) 9.45 Bilans Trójki (mag.) 10.35 Tajemnica Enigmy (s.) 11.45 Z Waleśną na rybach (mag.) 12.00 Tele motor sport (pr. motor.) 12.45 Z życia Kościoła (mag.) 13.10 Szkoła muzyki pisana (reportaż) 13.35 Magdy Piekor potęga wiary, nadziei i miłości (reportaż) 14.00 Klub globtrotera (mag.) 14.35 Podwodna Polska (reportaż) 15.00 Bądź zdrow! (pr. medyczny) 15.45 Aktualności 16.00 Magazyn kulturalny 16.45 Muzyka - łączycie pokolenia? (mag. muz.) 17.35 Teleplotki (mag.) 18.00 Aktualności 18.20 Wiadomości sportowe 18.35 Regiony kultury (pr. public.) 18.50 Elisa z Rivombrosy (s.) 19.45 Koszykówka - Torell Basket Liga 20.45 Od niedzieli do niedzieli (pr. public.) 21.10 Książka tygodnia - Ryszard Kapuściński 'Podróże z Herodotem' 21.20 Studio pogoda 21.45 Aktualności 22.00 Niedzielnym magazyn sportowy 22.45 Studio pogoda 22.55 Kurier sportowy 23.10 Klub filmowy Trójki - Łagoda (film pol.).

■ POLSAT

6.00 Mopman (mag. muz.) 6.40 Benny Hill (pr. rozryw.) 7.00 Auto Świat (pr. motor.) 7.30 Rece, które leczą (mag.) 8.00 Beyblade - latające dyski (s. anim.) 8.30 Pokemon (s. anim.) 9.00 Hugo (dla dzieci) 9.30 Poplista (mag. muz.) 10.30 Rodzina zastępcza plus (s.) 11.30 Buffy, postrach wampirów (film USA) 13.15 Brenda Starr (film USA) 15.30 Podaruj dzieckom słońce 15.45 Wydarzenia 16.05 Muzyczna winda (pr. rozryw.) 17.00 Kalkiem nowe lata miodowe (s.) 17.30 Kosmici (s.) 18.00 Daleko od noszy (s.) 18.30 Wydarzenia 19.00 Rodzina zastępcza plus (s.) 20.00 Pensjonat Pod Różą (s.) 21.00 Fala zbrodni (s.) 22.00 Kuba Wojewódzki (pr. rozryw.) 23.00 Nasze dzieci (pr. rozryw.) 0.00 Magazyn sportowy 2.00 Aquaz music zone (mag. muz.).

■ TVC 1

5.10 Star Trek III (s.) 6.00 Angielskie bajki 6.05 Bajki tysiąca i jednej nocy (bajka) 6.30 Czarnobylska (bajka) 6.55 Jaskiniowiec (s.) 7.30 Zestaw bajkowy Edka (dla dzieci) 9.30 Niewiedza nie usprawiedliwia (mag.) 9.45 Kalendarium (mag.) 10.00 Wędrująca kamera (mag.) 10.25 Obiektyw (mag.) 11.00 Cyrk Humberto (s.) 12.00 Pytania Wacława Morawca 13.00 Wiadomości, prognoza pogody 13.05 Adresat TVC 13.25 Magazyn chrześcijański 14.00 Przejście piekła z diabłem (bajka) 15.00 Pieśń dla Rudolfa III (film czes.) 16.25 W poszukiwaniu czasu utraconego (s. dok.) 16.45 Szczęście domowe (mag.) 17.20 Gdzie się podziła ta stara piosenka 18.00 Wiadomości 18.05 Prognoza pogody 18.10 Everwood II (s.) 18.57 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości, prognoza pogody 19.40 Bramki, punkty, sekundy 19.55 Losowanie Sportki i Szansy 20.00 Trzy damy z pistoletem (film czes.) 21.30 Bez ogródek 22.00 Wiadomości 22.05 Bramki, punkty, sekundy 22.10 Losowanie Sportki i Szansy 22.15 Inspektor Rebus (s.) 23.55 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 0.00 Omerta II (s.) 0.50 W dzwiazach A.G. 1.35 Kłobouček 2.15 Adresat TVC 2.35 Defilé 2004 3.25 Pytania W. Morawca 4.20 Światnie wyglądasz! 4.40 Ukryte w depozytariuszu.

■ TVC 2

6.50 Wiadomości TVS 7.45 Wieczór kameralny z muzyką i poezją 7.45 Minuty z Jihlavy 7.55 Panorama 8.30 Kamera w podróży: Kraje Ziemi (s. dok.) 9.30 Salon 10.00 Jak kręcono fajny sezon (dok.) 10.25 HCB Karwina - Flensburg (piłka ręczna) 12.00 Słowo świętecznie malarsza Z. Hajnego 12.05 Mistrzowie czeskiego filmu animowanego (s. dok.) 13.00 Kinobox (mag. fil.) 13.25 Świat

filmu: Powrót króla (s. dok.) 14.25 Studio sport 16.45 Navarro VII (s.) 18.25 Jak powstał... (mag.) 18.45 Między biegunami (rep.) 19.10 Euronews 19.45 Minuty z Jihlavy 20.00 Wieczór na temat... 70 lat z Orkiestrą Symfoniczną Miasta Pragi FOK 22.30 Dograne (mag. sport) 23.15 Sting: Sacred Love (koncert) 0.15 Nocny klub filmowy: Schyłek lata (film fr.-wietn.) 2.05 Chuck Mangione! 3.00 Teatr żyje! 4.00 Café Proklatce.

■ NOVA

6.30 Pokémon (s. anim.) 7.00 Beyblade II (s. anim.) 7.25 Sprawy Zofki Wszetecznej (s. anim.) 7.50 Wyciągi Nazcar (s. anim.) 8.15 Cudowny świat Walta Disneya 8.45 J.A.G. - Wojskowe Biuro Śledcze VIII (s.) 9.40 Stefanie VIII (s.) 10.35 Columbo (s.) 12.00 Siódemka (prog. dys.) 13.00 Rady ptaka Loskutaka (mag.) 13.45 Moonraker (film br.-fr.) 16.10 Atomowy amant (film USA) 18.10 Prognoza pogody 18.20 Profesjonalści (s.) 19.20 T-Mobile Renta 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Ubezpieczalnia szczęście (s.) 21.20 Odlamki (mag.) 21.50 Teletele (pr. roz.) 22.35 24 godziny II (s.) 23.30 Duży skok (film USA-kan.) 1.10 Granice wytrzymałości VII (s.) 2.25 Siódemka 3.25 Odlamki 3.50 Żartownisie (pr. roz.) 4.20 Jednostka specjalna, Lipsk (s.).

■ PRIMA

8.00 Historia starożytnych Egipcjan (dok.) 9.00 Świat 2004 (mag.) 9.35 Alibi na wodzie (film czes.) 11.30 Niedzielnym Receptariusz (mag.) 12.00 Komisarz Rex VII (s.) 13.00 Niedzielną partia (pr. dys.) 13.50 Wyciągi motocyklowe 15.35 Szybki i z uczuciem (film niem.) 17.25 Teś (film czes.) 18.55 Prognoza pogody 19.00 Wiadomości 19.15 Tescoma Prima chochla (pr. kulin.) 19.45 Dzieciół Woody (s. anim.) 19.55 Obwód Wolfa VIII (s.) 21.00 Nikt nie jest doskonały (pr. rozryw.) 22.05 Postać z mroku (film USA) 23.55 Z archiwum X IV (s.) 0.40 Szybka wygrana 1.50 Niedzielną partia (pr. dys.) 2.35 Wielkie romanse sławnych II (s. dok.) 3.25 Niedzielnym Receptariusz.

PONIEDZIAŁEK 1 LISTOPADA

■ TVP 1

6.05 Mariken (film holand.) 7.35 Klan (s.) 8.00 Wiadomości 8.13 Plebania (s.) 8.35 Ziarno (dla dzieci) 9.00 Ptaszka (film pol.) 10.15 Wiadomości 10.25 Kolory rajy (film iran.) 11.50 Lista nieobecnych Odeszli - pozostali 11.55 Żołnierze Kościoła (film dok.) 12.50 Lista nieobecnych 13.15 Wszyscy święci (film pol.) 14.30 Lista nieobecnych 14.35 Katedra (film dla dzieci) 14.40 Lista nieobecnych 14.45 Znachor (film pol.) 16.55 Lista nieobecnych 17.00 Telexpress 17.15 Rozmowy ojca Leona 17.20 Klan (s.) 17.45 Rozmowy ojca Leona 17.50 'Uczisz serca...' 19.00 Wieczorynka 19.25 Rozmowy ojca Leona 19.30 Wiadomości 20.00 Raj (film USA) 21.45 Lista nieobecnych 21.50 'Kiedy ręce odpadną od wirszczy...' (pr. muz.) 22.35 Wiadomości 22.45 Rozmowy na czasie - Czy polski Kościół jest podzielony? (pr. public.) 23.10 Dobry papież (film biograficzny).

■ TVP 2

6.20 Stawka większa niż życie (s.) 7.15 Wakacje z duchami (s.) 7.40 Maurycy i Hawranek (s. anim.) 7.50 Lis Leon (s. anim.) 8.00 Na dobre i na złe (s.) 8.50 Książka Mononoke (film anim.) 11.05 Trudno nie wierzyć w nic (pr. public.) 11.30 Czesław Miłosz w memorium (film dok.) 12.00 Niedziadek (film USA) 13.30 Daria 13.45 Wspomnienie o Henryku Machalicy 14.00 Familiada (teleturniej) 14.25 Złotopolscy (s.) 14.50 Wideołeka Dorosłego Człowieka (pr. muz.) 15.15 Fotografia ze śmiercią w tle (film dok.) 16.05 Głina i pił (film USA) 17.35 Wideołeka Dorosłego Człowieka (pr. muz.) 18.30 Panorama 18.50 Trzodawata (film pol.) 20.20 M jak miłość (s.) 21.05 Kulisy serialu 'M jak miłość' 21.10 Bieslan - zapis dramatu (film dok.) 21.50 Wspomnienie o żołnierzach polskich 22.00 Panorama 22.20 Sport telegram 22.25 Uciekaj, Charlie! (film USA) 23.55 Koncert Jacka Kaczmarskiego (pr. muz.).

■ TV KATOWICE

7.05 Przegląd gospodarczy (pr. public.) 7.45 Aktualności 8.00 Z krukiem w herbie (mag.) 8.45 Polskie krzyże (reportaż) 9.00 Czesław Miłosz - garść wspomnień krakowskich (reportaż) 9.40 Odeszli... 9.50 Wiersz prosty (pr. rozryw.) 10.15 Odeszli... 10.45 Dusza kresowa (s.) 11.15 To jest temat (reportaż) 11.45 Ciekawość miłości (pr. muz.) 12.45 Sztafeta serc (film USA) 14.15 To jest temat (reportaż) 14.45 Eurotel (mag.) 15.00 Szesć milionów sekund - Magia rękawic (s.) 15.45 Aktualności 16.00 Wódek koszarnej zbrodni (reportaż) 16.45 Czy mnie jeszcze pamiętasz (pr. muz.) 17.35 Czesław Miłosz - garść wspomnień krakowskich (reportaż) 18.00 Aktualności 18.25 Sport w TV Katowice 18.35 Odeszli... 18.40 Wrony (film pol.) 19.45 Odeszli... 20.00 Litania miast 20.45

Wiersz prosty (pr. rozryw.) 21.10 Kurier sportowy 21.20 Studio pogoda 21.30 Kurier gospodarczy 21.45 Aktualności 21.55 Wiadomości sportowe 22.00 Stanisława Ptak lot do gwiazd 22.45 Studio pogoda 22.50 Książki z górnej półki (mag.) 22.55 To jest temat (reportaż) 23.05 Cwał (film pol.).

■ POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie (mag.) 6.45 T Market (mag.) 7.00 Beyblade - latające dyski (s. anim.) 7.30 Pokemon (s. anim.) 8.00 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 8.30 Brenda Starr (film USA) 10.30 Pożegnania bronią (film USA) 13.40 Smok - Historia Bruce'a Lee (film biograficzny) 16.05 Wr do mnie (film USA) 18.30 Wydarzenia 19.15 Samo życie (s.) 20.00 Bar VIP (pr. rozryw.) 20.45 Joanna D'Arc (film franc.) 23.55 Bumerang (pr. public.) 0.30 Co z tą Polską (pr. public.) 1.30 Aquaz music zone (mag.).

■ TVC 1

5.05 Adresat TVC 5.20 Czarne owce 5.45 Jak się żyje sobotowemu w Pawła Jandour (dok.) 5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Uli Sezamkowa III 9.00 Mały biały kucyk (s.) 9.30 Bez ogródek 10.00 Wiadomości 10.45 Czarne anioły (s.) 11.00 Oczarowanie V (s.) 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Ćwiczenia z TVC 13.45 C mnie zechcecie? (mag.) 14.00 Wiadomości 14.05 Nie wahaj się i kręć! (pr. roz.) 14.15 Grandsuperintang (s. muz.) 15.10 Uśmiechy Ivo Nováka 15.50 Etykieta 16.00 Wiadomości 16.05 Zarządzieckie przedszkole (dla dzieci) 16.30 Tykadło (mag.) 17.00 Przajacie III (s.) 17.30 AZ-kwiz (teleturniej) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości regionalne 18.30 Świat rekordów Guinnessa (mag.) 18.57 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.05 Wieczorynka 19.15 Wiadomości, prognoza pogody 19.45 Bramki, punkty, sekundy 20.00 Rynek (s.) 21.00 W lotach światem (mag.) 21.30 Stalo się... (pr. sa.) 21.45 Reporterzy TVC (reportaż) 22.20 Wydarzenia, komentarze 23.05 Prognoza pogody 23.08 Bramki, punkty, sekundy 23.15 Jednostka wtórnego skierowania (s.) 0.00 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 0.05 Bolkoviny (pr. roz.) 0.55 Przyjaciele 1.15 Najgorszy wygrawa (talk show) 1.15 Prosto w oczy 2.10 Wędrująca kamera 2.30 Obiektyw 3.10 Diagnosta 3.30 Pamięć m mru (dok.) 4.00 Blok kursów językowych

■ TVC 2

5.05 Spór duszy z ciałem 5.25 Pytania V lavy Moravca 6.20 Wiadomości TVS 6.30 Dograne 7.25 Między biegunami 7.55 Panorama 8.30 Tydzień w regionach 9.45 Ślami... 10.00 Świat filmu: Powrót króla (dok.) 11.00 Světotozr 11.30 AZ-kwiz 12.15 Euronews 12.50 Minuty z Jihlavy 13.15 Mistrzowie czeskiego filmu animowanego (s. dok.) 14.00 Ikingut (film niem.) 15.45 Piękne zguby (talk show) 16.00 W poszukiwaniu czasu utraconego (s. dok.) 16.25 St (mag. dla kier.) 16.30 Wielki wóz (mag.) 17.00 Europa dziś (mag.) 17.50 Sport w świecie 18.00 LeGaTo (mag.) 18.55 Wiadomości w języku migowym 19.00 Time out 19.10 Paddock 19.40 Chwała zwycięzcom 20.00 Województwa - od wyborów do wyborów (pr. dysk.) 21.00 Za ścianą 21.30 Klub filmowy: Książniczka i wojownik (film niem.) 23.40 Archie Shepp and Les Gnaaws (koncert) 0.15 Honorowi obywatel 1.15 Sport w świecie 1.40 Time out 2.05 Paddock 2. Wydarzenia, komentarze 3.00 World

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.35 Zagrożone gatunki (s. dok.) 9.00 Twister wraca (film USA) 10.50 Story (s.) 11.55 Marianna, królowa nocy (s.) 12.50 Namietność i nienawaść (s.) 13.45 Moja puszysza Walentyna (s.) 14.45 Roswell III (s.) 15.40 Zachodni wiatr (s.) 16.35 Zaryzykuj! (teleturniej) 17.10 W śnie teraz 17.20 Kobra 11 III (s.) 18.15 Prognoza pogody 18.20 M.A.S.H. (s.) 18.50 P wam to? (teleturniej) 19.30 Wiadomości sport, pogoda 20.00 Z piekła szczęście (czes.) 21.05 Zasady Petra Novotnego (s. roz.) 22.20 72 godziny (s.) 1.05 Życie w mieście VI (s.).

■ PRIMA

8.00 Hotel Orth II (s.) 9.00 Kruche wierzby 10.05 Wspaniali i bogaci (s.) 10.35 Prima jazda 12.05 Derrick (s.) 13.20 A teraz Susanna II (s.) 13.55 Krok za krokiem VII (s.) 14.15 Melrose-Place VII (s.) 15.30 Ostroby dżur (s.) 16.30 FK Teplce - SK Slavia Praha (piłka nożna) 18.43 Wiadomości regionalne 18.50 Prima TV 18.50 Minuty regionu 18.55 Prognoza pogody 19.00 Wiadomości 19.05 Tescoma Prima chochla 19.45 Dzieciół Woody (s. anim.) 19.55 Big Ben IV (s.) 21.20 Morderstwa w Midsomerze VII (film b.) 23.55 Nikita I (s.) 0.45 Do rzeczy! 0.55 Szybka wygrana 2.00 Najbliżsi krewni człowieka (dok.) 3.00 Wielkie

Czar szczęścia nie spoczywa w bogactwie,
ale w harmonii dwu serc, które należą do siebie.

Dnia 30 października 2004 obchodzą swój zamyślony jubileusz 50 lat pożycia małżeńskiego

państwo
**AURELIA I LEON
PILECCY**

z Karwiny Raju. Do dalszych wspólnych lat dużo zdrowia, wzajemnej miłości, szczęścia i radości oraz błogosławieństwa Bożego życzą syn Stanisław i córka Urszula z rodzinami. GL-494

Z okazji 50-tej rocznicy zawarcia związku małżeńskiego

**HELENY I JANA
KOWALCZYKÓW**

z Oldrzychowic wiele zdrowia, siły i miłości w dalszych latach życia życzą z całego serca Wanda, Radek, Bronisław, Tomasz, Dawid i Katka. GL-455

Dnia 27. 10. 2004 obchodziła swój piękny Jubileusz Życiowy 60-lecia urodzin nasza Kochana Żona, Mamusia, Babcia i Teściowa

pani LÝDIE CYŽOVÁ

z Hawierzowa Żywocic. Z tej okazji dużo zdrowia, szczęścia, radości i niegasnącej energii życzą mąż Żanek, synowie Stanik, Jirka i Martin z żonami oraz wnuki Zuzanka, Vojta i Tonik. RK-180

Dzisiaj 30 października obchodzą 95. urodziny

TEOŚ GATTNAR

Tych, co pamiętają, o ciche wspomnienia proszą najbliżsi. RK-182

Co w kinach

KARWINA - Centrum: Shark Tale (30, 31, godz. 15.30, 17.45; 1, godz. 17.45); Krucjata Bournea (30-1, godz. 20.00); **Reflex:** Mama na obcasach (1, godz. 17.00, 20.00); Pan od muzyki (30, 31, godz. 20.00); Żony ze Stepford (30, 31, godz. 17.00); **Ex:** Horem Pádem (30, 31, godz. 19.00); **TRZYNIEC - Kosmos:** Shrek 2 (30, 31, godz. 17.30); RRRrrrr!!! (30, 31, godz. 20.00); Catwoman (1, godz. 17.30); Monster (1, godz. 20.00); **BYSTRZYCA:** Non Plus Ultras (30, godz. 18.00).

Co na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1 (cz, godz. 18.00), TVC 2 (pt, godz. 17.30).
POLSKIE AUDYCJE: UKF Ostrawa 107,3 m i Trzyniec 105,3 m, po-pt: 19.00-19.15, nie: 18.30-19.00.
RADIO WARSZAWA: Jutro święto reformacji, program I (fala dł. 198 kHz) nada nabożeństwo ewangel. czyli luteranckie o godz. 8.00 i 17.00 z Kościoła Pokoju w Świdnicy. Kazanie i liturgia ks. proboszcz Waldemar Pytel.
RADIO KATOWICE: (UKF 102, 103 MHz nada bezpośrednio, transmisyjnie uroczystego nabożeństwa reformacyjnego z Kościoła Zmartwychwstania Pańskiego w Katowicach o godz. 10.00 z kazaniem ks. biskupa Tadeusza Szurmana.

Co w terenie

BYSTRZYCA - MK PZKO zaprasza 31. 10. o godz. 15.30 do Domu PZKO na zebranie członkowskie. W programie prelekcja J. Szymeczka na temat Kościołów na Zaolziu, kiermasz książki polskiej oraz dyskusja na

temat dylematów przedwyborczych.

BYSTRZYCA - Klub Seniora przy MK PZKO zaprasza 3. 11. o godz. 17.00 do Domu PZKO na prelekcję inż. Stanisława Supika pt. „Katyń”.
KARWINA FRYSZTAT - MK PZKO zaprasza członków i sympatyków 7. 11. o godz. 16.00 do fryzjackiego Domu PZKO na Walne Zebranie sprawozdawczo-wyborcze. W programie wystąpi młodzież miejscowej szkoły.

LESZNA DOLNA - Zarząd MK informuje, że 20. 11. od godz. 16.00 w Domu PZKO odbędzie się „Leszniańska zabijaczka”. W programie: kapela ludowa „Olza”, ZR „Oldrzychowice” i grupa „Galax”, smaczny bufet. Zamówienia na miejscówki w cenie 250 Kc przyjmuje codziennie od godz. 18.00 inż. Wiesław Staszko 558 335 710. Sprzedaż miejscówek 8-10. 11. w godz. 17-19 w Domu PZKO.

CZ. CIESZYN - Biblioteka Miejska przy ul. Ostrawskiej zaprasza 4. 11. o godz. 17.00 na wykład PhDr Arnošta Vašíčka pt. „Fascynujące zagadki”.

▲ Biblioteka Miejska w Sibicy zaprasza 10. 11. o godz. 17.00 na wernisaż wystawy inż. arch. Stanisława Waszka „Czarnobiałe świat”.

CIERLICKO - KWMBLM oraz KAR zapraszają 31. 10. o godz. 16.00 do Domu Polskiego ŻW na wieczór klubowy z prelekcją Stanisława Głaca pt. „Do Rzymu na rowerze”.

PTTS „BŚ” - zaprasza 2. 11. na ostatnią wtorkową wycieczkę na Kurajkę i do Koszarzysek z przyjemnym zakończeniem. Ojdzd z Cz. Cieszyna o godz. 8.35 do Boconowic. Info: 558 352 390.

Koncerty

CZ. CIESZYN - ZPiT „Olza” zaprasza 30. 10. o godz. 16.30 do teatru na koncert z okazji zakończenia roku jubileuszowego.

Kronika Godzinna

Odeszła od nas przed pięciu laty nasza Ukochana Żona, Matka, Babcia, Kuzynka, Szwagierka
śp. MARTECZKA FOLWARCZNA
z Pawlasów. Bardzo powoli czas goi bolesne rany ....
Zasmucona rodzina. GL-468

*Kto w wierze, w cnotliwości ukończy ziemski bój,
ten pójdzie do radości i znajdzie pokój swój.*

Dnia 22. 10. 2004 minęła 10. rocznica zgonu naszej Kochanej

śp. ANNY MARTYNKOWEJ

z Milikowa. Również w tym roku, dnia 18. 12. 2004 minie 8. rocznica, kiedy odszedł od nas Jej Mąż

śp. WŁADYSŁAW MARTYNEK

Wspominają syn i córki z rodzinami. GL-492

Dnia 2. 11. 2004 mija 10. rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. RICHARDA OLSZARA

z Czeskiego Cieszyna. O chwilę wspomnień i zadumy proszą żona, syn, córka oraz najbliżsi. GL-460

*Śpieszmy się kochać ludzi,
tak szybko odchodzą...*

Dnia 1. 11. obchodziłaby jubileusz 75. urodzin nasza Najdroższa Mama, Teściowa, Babcia, Ciocia, Szwagierka

śp. ANNA MARTYNKOWA

z Jabłonkowa. Za Jej miłość i szlachetne serce o chwilę wspomnień proszą córka Irena i syn Oskar z rodziną. GL-497

Oferty

OFERUJEMY prowadzenie księgowości - prosta, podwójna, podatki itd. Tel.: 604 502 194. RK-181

GERA OIL PRODUCTS & SERVICES s. r. o., 28 října 150/7663, 702 00 Ostrava - Moravská Ostrava. Firma Handlowa poszukuje **PRACOWNICY POSIADAJĄCEJ DOŚWIADCZENIE W PRACY BIUROWEJ**. Wymagania: samodzielność, wszechstronność, sumiennosc, dokładność, wysoka kultura osobista, umiejętność obsługi PC, znajomość języka polskiego, mile widziana języka angielskiego. Zainteresowani proszeni są o przesłanie pod adresem firmy życiorysu oraz danych o dotychczasowej praktyce zawodowej w terminie do 20. 11. 2004. GL-498

Firma UNIVEREURO s. r. o., prowadząca kursy błyskawicznego czytania i skutecznej nauki poszukuje osób na stanowiska: **SEKRETARKI** (wymagane wykształcenie średnie, najlepiej ekonomiczne) i **PRZEDSTAWICIELI REGIONALNYCH** (wykształcenie średnie, zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej mile widziane). Podanie wraz z życiorysem prosimy przesyłać e-mailem pod adres: univereuro@centrum.cz do 10 listopada. GL-492

Co za Olzą

KATOWICE, Pałac młodzieży, ul. Mikołowska 26: do 18. 11. wystawa malarstwa, grafiki komputerowej i rysunków Bronisława Firli. Otwarte po-pt: 12-16.

Po wtorkowym spotkaniu Kapituły Dziennikarzy zostały wyłonione nominacje do ankiety „Tacy jesteście 2004”. W ośmiu kategoriach będzie o Państwa głosy walczyć 24 kandydatów.

Celem ankiety jest wyszczególnienie najciekawszych zdarzeń, wybitnych osiągnięć i zauważalnych sukcesów zaistniałych wśród społeczeństwa polskiego w RC za rok 2004.

W sobotę 11 grudnia 2004 na Koncercie Galowym „Tacy jesteście 2004” w Teatrze Cieszyńskim dojdzie do ogłoszenia wyników ankiety ogłoszonej przez Kongres Polaków. **Nominacje zamieszczamy poniżej:**

I FOLKLOR

- 1. Tadeusz Filipczyk - za uzyskanie tytułu „Słazak Roku” (A1)
- 2. ZT „Oldrzychowice” - za koncert jubileuszowy (A2)
- 3. ZPiT „Suszanie” - za koncert jubileuszowy (A3)

II MUZYKA

- 1. Leszek Wronka - za pomysł i wydanie płyty „Olza” (B1)
- 2. Młodzieżowa KL „Nowina” - za wydanie płyty „Niesymy wóm kolynde” (B2)
- 3. „Głazy” - za pierwszy profesjonalny teledysk zaołziańskiej kapeli do piosenki „Metamorfaza” oraz wydanie drugiej płyty pt. „Pantha rei” (B3)

III CHÓRALISTYKA

- 1. PZŚ „Hutnik” - za koncert jubileuszowy z okazji swego 50-lecia (C1)
- 2. ChS „Collegium Iuvenum” - za zdobycie 1. miejsca z wyróżnieniem Cum laude na 51. Międzynarodowym Konkursie Chórów Szkolnych w Bydgoszczy (C2)
- 3. PChM „Collegium Cantorum” - za zdobycie złotego pasma w Międzynarodowym Konkursie „Svátky písní” w Ołomuńcu (C3)

IV LITERATURA

- 1. Agata Szczuka - za wydanie książki „Oczy wschodnie, oczy zachodnie albo U nich nie kak u nas” (D1)
- 2. Franciszek Nastulczyk - za wydanie zbioru poezji „Przewodnik ślepego psa” (D2)
- 3. Renata Putzlacher - za scenariusz do spektaklu „Těšínské nebo - Cieszyńskie nebe” (D3)

V WYDAWNICTWO

- 1. Kazimierz Gajdzica - za „Kalendarz Śląski” (E1)
- 2. Ośrodek Dokumentacyjny Kon-

gresu Polaków oraz Książnica Cieszyńska - za uruchomienie edycji źródłowej do dziejów Śląska Cieszyńskiego Bibliotheca Tessinensis (E2)

3. Franciszek Bałon - za wydanie książki „Spotkania z przyrodą” (E3)

VI TEATR

- 1. Teatr Amatorski w Wędryni - za wystawienie sztuki pt. „Zwarować można” (F1)
- 2. Karol Suszka - za wprowadzenie młodych twórców i wykonawców na scenę Teatru Cieszyńskiego w ramach sztuki „Królowa Śniegu” (F2)
- 3. Halina Sikora - za wystawienie sztuki teatralnej cie@pieklo.cz (F3)

VII PLASTYKA I FOTOGRAFIA

- 1. Darina Krygiel - za pomalowanie samochodu w ramach ruchu „Klaun” oraz ożywienie działalności artystycznej w ramach Stowarzyszenia Artystów Polskich (G1)
- 2. Maria i Czesław Gałuszkowie - za dekorację ogrodu przedszkolnego w Lutynii Dolnej (G2)
- 3. Monika Milerska - za obrazy do wystawy w galerii „Mánes” w Karwinie (G3)

VIII SPORT

- 1. Tomasz Bilan - wicemistrzostwo Europy w kick boksie (H1)
- 2. Magda Martynec - reprezentacja RC w slalomie narciarskim (kat. młodzików) i za zajęcie 15. miejsca w nieoficjalnych Mistrzostwach Świata we Włoszech i 17. miejsca we Francji (H2)
- 3. Marcin Czudek - zajęcie 1. miejsca w Mistrzostwach RC (kat. młodzików) (H3)

Prosimy Szanownych Czytelników o wybranie swoich faworytów w poszczególnych kategoriach. Zwycięzcom ankiety zostaną podczas koncertu przekazane statuetki „Taki Jestem 2004”. Oprócz tego można głosować na najpopularniejsze wydarzenie, osobę lub zespół. Zdobycie największej liczby głosów uzyska nagrodę „Złoty Jestem” wraz z kwotą pieniężną w wysokości 10 000 koron.

Jak oddawać głosy?
Z każdej kategorii należy wybrać po jednym kandydacie i podać przydzielony kod. Osobno z dopiskiem GP należy podać kod kandydata do nagrody głównej.

GŁOSOWAĆ MOŻNA

pisemnie: **Kongres Polaków w RC, Komenského 4, 737 01 Czeski Cieszyn, telefonicznie: 558711453, SMS-ami: 605 287 078**, ze strony internetowej www.polonica.cz, e-mailem: ankieta@polonica.cz

Ogłoszenia do „Głosu Ludu” przyjmowane są w dni powszednie:
w godz. 8.30-15.30 w redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komenského 4, Czeski Cieszyn;
w godz. 8.00-16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Czeski Cieszyn;
w godz. otwarcia w księgarni Klub Polskiej Prasy i Książki, ul. Čapka 7, Czeski Cieszyn;
w godzinach otwarcia w Odd. Literatury Pol. Biblioteki w Karwinie Frysztacie (przy rynku);
e-mail: ogloszenia@glosludu.cz.

Pejzaże Oskara Pawłasa

KARWINA (6) - Galeria „Ménos” w Domu Kultury w Karwinie Nowym Miście zaprasza na jubileuszową wystawę obrazów Oskara Pawłasa „Pejzaże” przygotowaną z okazji 80. urodzin. Na środkowym wernisżu zebrała się spora grupa miłośników twórczości artysty, jak też oficjalnych gości m.in. z konsulatu RP w Ostrawie Michał Gierwatowski i Cezary Kozak ze Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, oddział Bielsko-Biała. Dyrektor Muzeum w Bielsku-Białej, historyk sztuki, przyjaciel Jubilata, ze wzruszeniem opowiedział o malarstwie Jubilata oraz wspólnych przedsięwzięciach i zawiązanej przyjaźni. Przypomniała zasługi Oskara Pawłasa, długoletniego prezesa SLA, a następnie Sto-

warzyszenia Artystów Plastyków, przy organizowaniu przez Bielsko-Białskie Muzeum Wystawy „Artyści polscy na Zachodzie 1945-1995”, jak też o nawiązaniu dialogu z właścicielką z polskim środowiskiem plastyków.

Karwińska wystawa prezentuje pejzaże deskowe i z plenerów w Polsce, w których pochodzący z Średniej Średniej plastyk wielokrotnie uczestniczył i gdzie podziwiany był za ogromną pracowitość i zaangażowanie. Obrazy pokazują przemiany krajobrazu w różnych porach roku.

Wystawa czynna jest do 26 listopada br. od wtorku do piątku w godz. 9.00-12.00 i 13.30-17.00 oraz w soboty w godz. 14.00-18.00 i niedziele od 10.00 do 16.00.

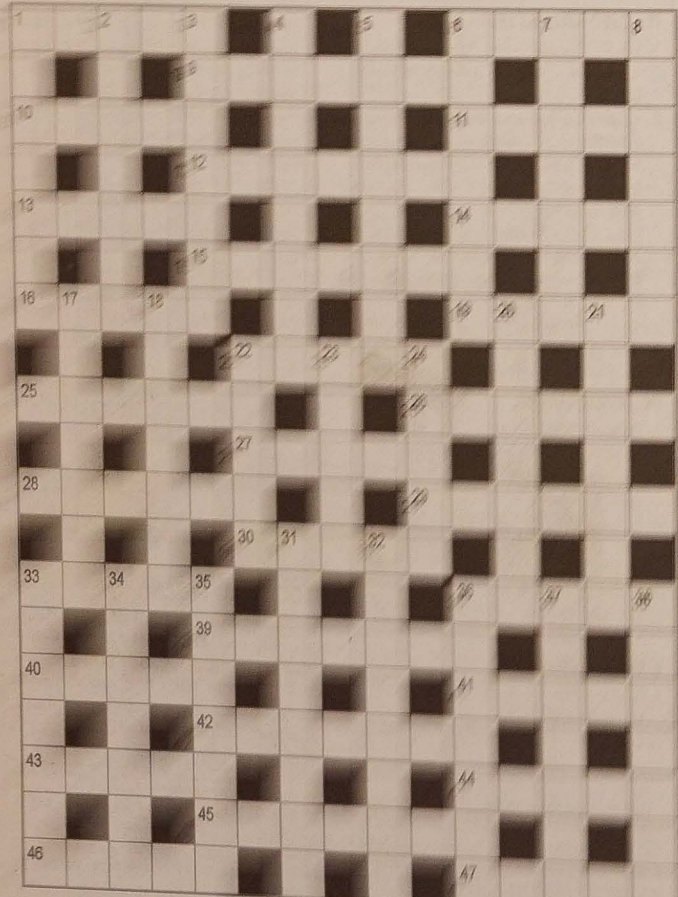
Iwona Purzycka opowiada o malarstwie Oskara Pawłasa. Fot. FRANCISZEK BAŁON

Krzyżówka

Pozio: 1. wykupienie zastawionego 6. pokarm dla sprytnego 9. akt woli organu państwowego 10. „chmielne” miasto 11. pojazd na balladę 12. plantator 13. zajęcie do zoperowania 14. na bieźni zdobył 9 złotych z IO 15. nikt go nie przegadał 16. z rodziny dyniowatych 19. wielobiciel 22. frazes 25. pisemko dla naszych milusińskich 26. niedaleko Wisły leży 27. pasterz z ciupagą 28. tracone po znieczuleniu 29. błyskawiczna odpowiedź ciemem na atak 30. dawny radny 33. wysoki dla misia 36. pasek papieru doklepany do czeku 39. zestaw audycji 40. 1 mila morska na godzinę 41. pieczętowany 42. była stalowym sercem republiki 43. Sally Wilkowska z domu 44. magnetyczna skała wylewna 45. na osi drabinioka 46. główna leżnica 47. go tich gusto ze polach

Pionowo: 1. koncert spotywczy dla dzieci 2. w chłodnej i czystej wodzie żyje 3. królowa wód 4. demokracja chrześcijańska 5. Zembrzydowska 6. afrykański wąż 7. ucieczka się z kina 8. świętą przycięny 17. barramunda, dwudziestopięcioletni z Australii 18. fraza 20. wzrok nim raczej nie ulepszasz 21. wdziało dla pionowatka 22. zagłębienie na lodzie 23. balog 24. część naboju 31. przeciwnik u góry 32. wyczepność rybaków na czół bogini urodzaju 33. ma swój kagańec 34. woda w wodzie 35. rzyca w nie ulewa 36. opakowanie 37. Mięsopest 38. ten kawałek nie zmasa

Opr. JO

Rozwiązanie krzyżówki z 23. 10. 2004

Pozio: 1. MERITUM 7. BIOPRAD 11. IVANHOE 12. POLESIE 13. CZAJANNA 14. CIEPLOTY 15. DACHARZ 19. AKOLADA 23. ATLAS 26. NIEDOBYT 27. EPIDEMIOLOG 28. SĘPIEL 29. KOMANDOS 30. WACHLARZ 31. TRASA 34. PARTNER 36. HASISTA 38. ZWIĘZIŁY 43. LUMIERE 44. DZUDOKA 45. CONNERY 46. WARKOCZ 47. LUBSSEPS

Pionowo: 1. MOPED 2. RYLEC 3. TESLA 4. MIĘCZ 5. ZAROST 6. CHINKA 7. WOLFA 8. CZYTA 9. RENTA 10. DIANA 16. ARIZONA 17. HYDRANT 18. RUSHDIE 20. KREMAJA 21. LUBSSEPS 22. DENDRYT 23. ATEST 24. LUFKA 25. SELWA 32. RIGENT 33. SROBEL 34. PILAW 36. PŁUNOCH 37. NIEBO 38. RZECZ 39. BADYL 39. SIUKS 40. STONE 41. AWANS

Wydarzenia Sportowe

PIŁKARZE OLBRACHCIC STRACILI DWA PUNKTY W KRALOWSKICH NOWYCH SADACH

Remis Banika na własne życzenie

W zaległym meczu 8. kolejki dywizyjnej grupy E piłkarze Banika Olbrachcice zmierzili się na wyjeździe z drużyną Kralowskich Nowych Sadów. W drugim meczu pod wodzą trenera Dušana Zbončáka goście blisko byli kolejnego zwycięstwa.

– Po niedzielnej wygranej 5:0 nad Wielkimi Karłowicami w drużynie panowała optymistyczna atmosfera. Mamy nam jednak zrzedły w czwartek w Kralowej – stwierdził kierownik Olbrachcic Ivan Marini. – Trzy punkty były na wyciągnięcie dłoni. Zremisowaliśmy po prostu na własne życzenie, tracąc gola w 93. minucie – dodał Marini. Banik nadal zajmuje ostatnie miejsce w tabeli. Jutro podopieczni trenera Dušana Zbončáka zagrają na wyjeździe z Miastem Albrechtice. – Z pewnością nie będzie to łatwy mecz.

Albrechtice preferują atletyczny styl futbolu i jak widać, przynosi im to w tym sezonie efekty w postaci drugiego miejsca w tabeli.

● KRALOWSKIE NOWE SADY – BANIK OLBRACHCICE 2:2 (1:0). Bramki: J. Okleštěk, M. Okleštěk – Figura, Holzer. Widzów 400. Na fatalnie przygotowanej murawie Banik rozkładał się powoli. Gospodarze w pierwszym kwadransie meczu dominowali na boisku, stosując taktykę długich piłek na rosłego napastnika Druháka. Olbrachcizanie stopniowo przejmowali inicjatywę w meczu i od 20. minuty niepodzielnie panowali na placu gry. Z prowadzenia paradoksalnie cieszyli się jednak gospodarze. W 38. minucie zabrakło asekuracji i z rzutu różnego J. Okleštěk z kilku kroków nie dał szans bramkarzowi Gradkowi. Goście wypracowali sobie do

przerwy dwie groźne sytuacje (Holzer, Dorozlo), ale bramkarz Krása (ongis m.in. Trznicek) był na posterunku. W przerwie trener Olbrachcic Dušan Zbončák zalecił piłkarzom jak najczęściej strzelać z dystansu. W 46. minucie z 25 m huknął Figura i w angielskim stylu wyrównał na 1:1. Banik w drugiej połowie praktycznie nie schodził spod pola karnego gospodarzy, brakowało jednak celnych podań do napastników. W 82. minucie podcięty został Svatovský, a Holzer z „jedenastki” zdobył upragnionego drugiego gola. Kiedy olbrachcizanie myślami byli już pod prysznicem, uderzyli gospodarze. Špunda na osłep dośrodkował w pole karne, do piłki doszedł M. Okleštěk i ku przerażeniu gości wyrównał na 2:2.

Lokaty: 1. Jakubczowice 29, 2. M. Albrechtice 22, 3. Opawa B 21, 4. C. Cieszyn 20, 8. Orłowa 17, 10. Karwina 15, 11. Dzieńmorowice 14, 16. Olbrachcice 10 pkt.

JUTRO SZLAGIER LIGI MISTRZÓW:

Karwina – Flensburg

Piłkarze ręczni Banika Karwina stoją przed olbrzymią szansą awansu do dalszej fazy Ligi Mistrzów. Po trzech kolejkach w grupie H liczą się już tylko trzy zespoły – niemiecki Flensburg (5 pkt.), Karwina (4) i Preszów (3). Podopieczni trenera Jiřego Kekrta w minioną sobotę zwyciężyli na wyjeździe z Preszowem 25:22 i do awansu z grupy wystarczy karwiniakom pokonać Słowaków w listopadowym rewanżu na własnych śmietniach.

– Teraz jednak uwagę skupiamy na niedzielnym pojedynku z niemieckim

Flensburgiem – stwierdził trener Banika Jiří Kekrt. Z liderem tabeli karwiniacy zmierzają się jutro o godz. 10.30, bezpośrednio transmisję z meczu przekaże program II TVC. Faworytem spotkania są Niemcy (na własnym parkiecie pokonali Karwinę 32:24), ale jutro wszystko może zdarzyć. Banik chce powalczyć o pierwsze miejsce w tabeli.

Tabela gr. H

1. Flensburg	3	5	90:69
2. Karwina	3	4	79:79
3. Preszów	3	3	75:67
4. Metkovic	3	0	64:93

nasza oferta

PIŁKA NOŻNA – DYWIZJA E: Karwina – Frydek-Místek (dziś, 10.15), Orłowa – Zabrzeż (dziś, 10.30), Jakubczowice – Dzieńmorowice (dziś, 14.00), Miasto Albrechtice – Banik Olbrachcice (jutro, 14.00). MISTRZOSTWA OKRĘGU: Bogumin – Hajwiniowice (dziś, 10.15), L. Piotrowice – Fulnek (dziś, 13.30), Pusta Polom – Mosty k. Jablonkowa (jutro, 13.30), I A KLASA – gr. B Szpital Witkowice – Rychwałd, Bruszczyce – Skrzeczów (dziś, 13.30), Ticha – Stonawa, Frydlandt n. O. – Bystrzyca (jutro, 13.30), I B KLASA – gr. B Pietwałd – Ludgerowice (dziś, 13.30), I B KLASA – gr. C: Dąbrowa – Nydek, Sedliszcze – Karwina B, Lutynia D. – Orłowa B, Jablonków – Żuków G. (dziś, 13.30), FK Hawierzów – Sucha G. (jutro, 10.15), Śmiłowice – Niebory, Wierzniewice – Wędrynia (jutro, 13.30). MISTRZOSTWA POWIATU KARWINSKIEGO: Datynie D. – Sn Hawierzów, Cierlicko – F. Orłowa, L. Łąki – Sn Zabłocie, V. Bogumin – S. Pietwałd, Domasławice – I. Piotrowice – SKF Hawierzów – Sn Orłowa (dziś, 13.30), Bogumin B – B. Rychwałd (jutro, 13.30). MISTRZOSTWA POWIATU FM: Palkowice – Gnojnik Starczic – Gródek, Chlebowice – Piotsek (dziś, 13.30), Hukwałdy – Oldrzychowice (jutro, 13.30). ROZGRYWKI POWIATU FM: Milików – Kuńczyca p. O. (jutro, 13.30).

PIŁKA RĘCZNA – Liga Mistrzów: Karwina – Flensburg (jutro, 10.30 TVC 2).

HOKEJ NA LODZIE – Ekstraliga: Trzyniec – Slavia Praga (dziś, 17.00 TVC 2). II liga: Przerów – Orłowa (jutro, 17.00). (Opr. JB)

Po słyhać?

INTERLIGA PIŁKARZY RĘCZNYCH – mecz awansem 10. kolejki: Karwina – Seczowce 31:24 (18:10). Karwiniacy nie zaliczyli całego meczu w najsilniejszym składzie. Trener Kekrt oszczędzał w śróde kluczowych zawodników przed pojedynkiem Ligi Mistrzów z Flensburgiem. Bramki dla HCB: R. Brůna 5, Kust 4/3, Prachař, Zdráhala 4, Kichner, Szymanski po 3, Horák, Sobol, Pořárek, Mrózek, Kubis po 1.

4. RUNDA PUCHARU CMZF: Uniczów – Ostrawa 0:1 (0:0). Bramka: 90. Varadi. Sędziował Matějek. Widzów 2062. Piłkarze Banika Ostrawa zwyciężyli się z trzecioliogowcem do 92. minuty. W doliczonym czasie mistrza RC uratował zmiennik Adam Varadi, którego świetnie obsługiwał Žárek.

ZMIANY W HC WITKOWICE. W czwartek do dymisji podali się trenerzy ekstraligowego klubu HC Witkowice Ladislav Svotil i Aleš Tomásek. Powodem ich decyzji są kiepskie wyniki zespołu w ostatnich ośmiu kolejkach. Wczorajsze wyjazdowe spotkanie ze Spartą Praga prowadził szkoleniowiec kadry juniorów Mojmir Trličík.

TENIS STOŁOWY – 10. kolejka ekstraligi mężczyzn: Start Sucha Górna – Sokół Mokre Lazce 4:2 (Čihák – J. Mesároš 3:0, Zlámal – M. Kleprlík 2:3, Mrkvička – J. Kleprlík 3:1, Čihák – M. Kleprlík 3:0, Mrkvička – J. Mesároš 3:0, Zlámal – J. Kleprlík 1:3; Robot Mokre Lazce – Banik Hawierzów 5:1 (Konečný – Pavlica 3:0, Demek – David 3:1, Janásek – Feber 1:3, Konečný – David 3:2, Janásek – Pavlica 3:2, Demek – Feber 3:1). Lokaty: 1. Sucha Górna 38, 2. R. Mokre Lazce 30, 3. El-Ninio Praga 29 pkt. (JB, Ok)

PIERWSZA LIGA HOKEJA NA LODZIE: PANTERY POKONAŁY OŁOMUNIEC

Ostry finisz Hawierzowa

Po raz kolejny sprawdziło się sportowe porzekadło, iż nie zawsze wygrywa lepszy zespół. Remis byłby sprawliwiejszym odzwierciedleniem śródownych wydarzeń na hawierzowskim stadionie. Gospodarze jednak trochę szarpieli – za sprawą dwóch goli w ostatnich minutach meczu – przeschylili szalę konfrontacji na swoją korzyść.

HAWIERZÓW – OŁOMUNIEC 5:4 (2:4, 1:0, 2:0). Bramki: Šefčík, Říha, Seman, Prokop, Bouz – Ministr, Vitek, Duhac, Šmejkal. Sędziował Polák. Kary – 4:7. Widzów 824. Pierwsza tercja należała do Hanaków, którzy już w 6. minucie prowadzili różnicą dwóch bramek. W 9. minucie Ministr (po błędzie Štefana) otrzymał karę niyaku w prezencie i z forhendu przerzucił krążek nad leżącym bramkarzem Smolką – 0:1. W szesnastce sekunda później było 2:0 dla gości. Smolka nie zgasił krążka po drugim strzale Najdeka z dystansu i pozostawiony bez pracy Vitek dopełnił formalności. Gospodarze zrozumieli, że z taką grą nie mają co liczyć na korzystny wynik. Pantery zwiększyły obroty, zdobywając w 9. minucie kolejnego gola. Bramkarz Vojtek w zamieszaniu pominięto wymiar strażki i Šefčík z niebieskiej linii miał łatwiejsze zadanie – 1:2. W 11. minucie Pantery po raz drugi powiększyły prowadzenie i to w ostatnim. Říha po samodzielnym rzucie dopięto za drugim podejściem) wpakował krążek do bramki – 3:2. Stan remisowy utrzymywali się tylko do 15. minuty. Po błędzie hawierzowskiej obrony do hawierzowskiej bramki doszedł Duhac, wykiwał Smolkę, trafiając na 3:3. W trzeciej gospodarzy doszło do zamiany bramkarzy. Zmiannik Vrba nie zdążył się jeszcze zaakli-

matyzować a już wylądował krążek z siatki. W 16. minucie Ministr obsługiwał Šmejkal a ten strzałem w okienko podwyższył na 2:4. Trener Hawierzowa Aleš Flašar zmienił w drugiej tercji ustawienie poszczególnych formacji. W trzecim ataku zagrali razem juniorzy Sikora i Seman. Po ich dwójkowej współpracy gospodarze cieszyli się w 33. minucie z trzeciego gola. Sikora zza bramki dostrzegł niepokrytego Semana, który nie dał szans Vojtkowi – 3:4. Goście nastawili się w trzeciej tercji na defensywę pozwalając Panterom na zbyt wiele swobody. Bramka wyrównująca wisiła w powietrzu, niemniej jednak gospodarze męczyli się do 59. minuty (wcześniejszy m.in. Šefčík dwukrotnie postempował poprzeczkę). Z niebieskiej linii uderzył Prokop, doprowadzając na 90 sekund przed końcem meczu do remisu. Hawierzowianie poszli za ciosem. Trzy punkty zapewnił Panterom w 60. minucie Bouz (z podania Šefčíka) – strzałem w prawy róg bramki Martina Vojtka.

Chłopcy wzniesli się na wyżyny i cieszyć się z tego, iż nie zalamali się przy stanie 2:4. W trzeciej tercji czulem, że jesteśmy w stanie doprowadzić przynajmniej do dogrywania. Trzy punkty w tak trudnym meczu to coś wspaniałego – stwierdził trener Hawierzowa Aleš Flašar.

UJŚCIE NAD ŁABĄ – SAREZA OSTRAVA 4:1 (1:1, 3:0, 0:0). Bramki: 1. Švik, 22. Vala, 27. Jankových, 28. Lípina 20. Vrtík. Sędziował Chlupsa. Widzów 2500.

Lokaty: 1. Cz. Budziejowice 40, 2. Ujście n. Ł. 38, 3. Chlupava 33, 4. Sareza 27, 10. Hawierzów 17 pkt. DZIS Kometa Brno – Hawierzów i Sareza Ostrawa – Cz. Budziejowice (17.00).

matyzować a już wylądował krążek z siatki. W 16. minucie Ministr obsługiwał Šmejkal a ten strzałem w okienko podwyższył na 2:4. Trener Hawierzowa Aleš Flašar zmienił w drugiej tercji ustawienie poszczególnych formacji. W trzecim ataku zagrali razem juniorzy Sikora i Seman. Po ich dwójkowej współpracy gospodarze cieszyli się w 33. minucie z trzeciego gola. Sikora zza bramki dostrzegł niepokrytego Semana, który nie dał szans Vojtkowi – 3:4. Goście nastawili się w trzeciej tercji na defensywę pozwalając Panterom na zbyt wiele swobody. Bramka wyrównująca wisiła w powietrzu, niemniej jednak gospodarze męczyli się do 59. minuty (wcześniejszy m.in. Šefčík dwukrotnie postempował poprzeczkę). Z niebieskiej linii uderzył Prokop, doprowadzając na 90 sekund przed końcem meczu do remisu. Hawierzowianie poszli za ciosem. Trzy punkty zapewnił Panterom w 60. minucie Bouz (z podania Šefčíka) – strzałem w prawy róg bramki Martina Vojtka.

Chłopcy wzniesli się na wyżyny i cieszyć się z tego, iż nie zalamali się przy stanie 2:4. W trzeciej tercji czulem, że jesteśmy w stanie doprowadzić przynajmniej do dogrywania. Trzy punkty w tak trudnym meczu to coś wspaniałego – stwierdził trener Hawierzowa Aleš Flašar.

UJŚCIE NAD ŁABĄ – SAREZA OSTRAVA 4:1 (1:1, 3:0, 0:0). Bramki: 1. Švik, 22. Vala, 27. Jankových, 28. Lípina 20. Vrtík. Sędziował Chlupsa. Widzów 2500.

Lokaty: 1. Cz. Budziejowice 40, 2. Ujście n. Ł. 38, 3. Chlupava 33, 4. Sareza 27, 10. Hawierzów 17 pkt. DZIS Kometa Brno – Hawierzów i Sareza Ostrawa – Cz. Budziejowice (17.00).